

הלכות שבת פרק כ"ז - תמלול

סיכום השיעור

סיכום פון שיעור – פרק כ"ז הלכות שבת (רמב"ם) – הלכות תחומין

הקדמה צום פרק

פרקים כ"ז-כ"ח האנדלען מיט הלכות תחומין – די פערטע מצוה אין הלכות שבת: „שלא לצאת חוץ לגבול בשבת“. תחומין איז נישט קיין מלאכה, נאר אן עקסטערע איסור, ענליך צו הוצאה אבער נישט דאס זעלבע. פרקים כ"ט-ל' וועלן האנדלען מיט קידוש היום און עונג שבת.

הלכה א – דער עיקר דין תחומין

רמב"ם: „היוצא חוץ לתחום המדינה בשבת לוקה, שנאמר אל יצא איש ממקומו ביום השביעי. מקום זה – תחום העיר. ולא נתנה תורה שיעור לתחום זה, אלא חכמים העתיקו שתחום זה חוץ לשנים עשר מיל כנגד מחנה ישראל... ומדברי סופרים שלא יצאו חוץ לעיר אלא עד אלפים אמה, שאלפים הוא מגרש העיר.“

פשט

די תורה פארבאט ארויסצוגיין פון „מקומו“ בשבת. „מקום“ מיינט די תחום העיר (נישט ד' אמות). די תורה גיט אבער נישט קיין שיעור פאר דעם תחום. די חכמים האבן מקבל געווען „העתיקו“ אז דער דאורייתא-שיעור איז 12 מיל, כנגד מחנה ישראל. מדרבנן האט מען מגדר געווען ביז 2,000 אמה (= 1 מיל), באזירט אויף מגרש העיר.

חידושים און הסברות

- דער לשון „העתיקו“:** דער רמב"ם זאגט נישט „תיקנו“ (מתקן געווען) און נישט „קיבלו“ (מקבל געווען), נאר „העתיקו“ – וואס מיינט איבערגעטראגן, איבערגעגעבן פון איין דור צום צווייטן. דאס קען אנדייטן אז ס'איז א הלכה למשה מסיני אדער א קבלה עתיקה, נישט א חכמים-תקנה.
- דער מקור פון 12 מיל – „כנגד מחנה ישראל“:** ווען משה רבינו האט געזאגט „אל יצא איש ממקומו“, איז דער „מקום“ געווען מחנה ישראל, וואס איז געווען 12 מיל גרויס. אבער דאס איז נאר א רמז, נישט א בפירוש'דיגער פסוק – ווייל (א) ס'שטייט נישט בפירוש אין תורה אז מחנה ישראל איז 12 מיל, דאס איז א חשבון פון די חכמים; (ב) דער פסוק „אל יצא“ זאגט נישט בפירוש „חוץ למחנה“ נאר „ממקומו“. דעריבער זאגט דער רמב"ם „לא נתנה תורה שיעור“ – דער שיעור איז נישט מפורש אין פסוק.
- פארוואס איז עס דאורייתא אויב ס'איז נאר א רמז? דאס איז א שווערע קשיא.** אויב דער שיעור פון 12 מיל איז נאר א רמז בעלמא, פארוואס זאגט דער רמב"ם „לוקה מן התורה“? דער **עצם איסור** ארויסצוגיין פון מקומו איז דאורייתא (פון „אל יצא איש ממקומו“), נאר דער שיעור ווי ווייט מ'טאר גיין איז וואס די חכמים האבן „העתיקו“ דורך דעם רמז פון מחנה ישראל.
- פארגלייך מיט שבות (תשבות):** ביי שבות האט דער רמב"ם אויך א פסוק אלס מקור („תשבות“), אבער ער האט נישט געזאגט אז שבותים זענען דאורייתא – דער פסוק איז נאר א רמז/אסמכתא, און אלע שבותים זענען דרבנן. דא אבער, ביי תחומין, איז א חלק (איבער 12 מיל) **טאקע דאורייתא**. דער פסוק „מגרש העיר“ איז אויך א רמז פאר די רבנן'ס אלפים אמה, אבער דאס מאכט נישט די אלפים אמה גופא פאר א דאורייתא.
- שיטת רבי עקיבא vs. דער רמב"ם:** רבי עקיבא האלט תחומין דאורייתא שוין ביי 2,000 אמה, באזירט אויפן פסוק „ומדותם מחוץ לעיר אלפים אמה“ (פרשת מסעי – מגרשי ערי הלויים). **דער רמב"ם פסק'נט נישט ווי רבי עקיבא**, נאר ווי א ירושלמי וואס זאגט: אפילו די חכמים וואס

חולקים אויף ר' עקיבא מודים אז תחומין איז דאורייתא ביי 12 מיל, אבער דער שיעור פון 2,000 אמה איז דרבנן, באזירט אויף מגרש העיר.

6. **מחלוקת ראשונים:** דער רמב"ן און אנדערע ראשונים האלטן אז תחומין איז **אלעמאל דרבנן**, אפילו 12 מיל. דער רמב"ם שטייט אליין מיט זיין שיטה אז 12 מיל איז דאורייתא. להלכה ברענגט מען ביידע שיטות.

7. „מדינה“ אין רמב"ם: „מדינה“ ביים רמב"ם מיינט אייביג א שטאט, נישט א מדינה/קאנטרי אין מאדערנעם זין.

הלכה א (המשך) – פראקטישע שטופן און מדידה

רמב"ם: „נמצאת למד – כל העיר כולה כד' אמות, אפילו היתה כנינוה, בין שהיא מוקפת חומה בין שאינה מוקפת חומה... וכן המהלך חוץ לעיר מהלך אלפים אמה לכל רוח, אלפים אמה מרובעות כטבלא מרובעת כדי שישתכר את הזויות... ואם יצא חוץ לאלפים אמה אפילו אמה אחת לוקה מכת מרדות עד שנים עשר מיל. אבל אם יצא חוץ לעיר יתר על שנים עשר מיל אפילו אמה אחת לוקה מן התורה.“

פשט

דריי שטופן: (א) אין דער שטאט גופא – מעג מען גיין אומבאגרעניצט, אפילו ס'איז גרויס ווי נינוה; (ב) פון 0 ביז 2,000 אמה אינדרויסן פון שטאט – מותר; (ג) פון 2,000 אמה ביז 12 מיל – מכת מרדות (דרבנן); (ד) מער ווי 12 מיל – מלקות מן התורה.

חידושים און הסברות

- „כל העיר כולה כד' אמות“: אין דער שטאט מעג מען גיין אומבאגרעניצט. „מקום“ מיינט נישט א קליין פלעצל, נאר די גאנצע עיר. ס'איז נישט קיין חילוק צי ס'איז מוקפת חומה אדער נישט.
- „אלפים אמה מרובעות כטבלא מרובעת – כדי שישתכר את הזויות“: מ'מעסט נישט 2,000 אמה אין א קרייז (ראדיוס), נאר מ'מאכט א סקווער (ריבוע) ארום דער שטאט. דערמיט „געווינט“ מען די ווינקלען – ביי די דיאגנאלן קען מען גיין ווייטער ווי 2,000 אמה. דאס איז פאראלעל צום דין ביי ד' אמות פון הוצאה ברשות הרבים, וואו מ'מאכט אויך א סקווער.
- „מכת מרדות“ vs. „מלקות מן התורה“: דער רמב"ם מאכט א קלארע חילוק צווישן דעם דרבנן-שטראף (מכת מרדות) און דעם דאורייתא-שטראף (מלקות). דאס איז קאנסיסטענט מיט זיין שיטה אז 2,000 אמה איז דרבנן און 12 מיל איז דאורייתא.

חקירה: תחומין למעלה מעשרה טפחים

חידושים

א - חקירה ווערט אויפגעברענגט: וואס איז דער דין ווען איינער גייט אויף עמודים וואס זענען העכער פון עשרה טפחים, און יעדער עמוד איז ד' על ד' אמות (א רשות בפני עצמו)? **צי איז דא תחומין למעלה מעשרה טפחים אדער נישט?**

- **נפקא מינה:** אויב מ'גייט מער ווי 12 מיל למעלה מעשרה, איז עס א ספק דאורייתא (לחומרא); ווייניגער ווי 12 מיל איז א ספק דרבנן (לקולא).

- **אבער:** אויב די עמודים/פלאטפארמעס זענען ד' על ד' און גבוה עשרה – דאס איז א רשות היחיד, און דארט יש תחומין בוודאי, ווייל ס'איז נישט „למעלה מעשרה“ אין דעם זין.

- **למעשה** איז די שאלה פון למעלה מעשרה רעלעוואנט מער ביי א שיף אדער אזעלכע סטואציות.

נושא).

5. **שאלה:** צי מעג מען זיך סומך זיין אויף פסיעות בינוניות אויך אין א רשות היחיד וואו מ'ווייסט נישט דעם שיעור? בלייבט נישט קלאר אויסגעלייזט, אבער דער סברא איז אז אין א רשות היחיד/שטאט ווייסט מען בעסער ווייל ס'איז א מקום קבוע.

הלכה ו – ווען דער תחום ענדיגט זיך אינמיטן א שטאט אדער רשות היחיד רמב"ם: „אלפים אמה שיש לו להלך... אם כלתה מדידתו בתוך דירה או ספינה או מערה... אלא מהלך כל אותה מדידה, ואין אומרים הואיל ונכנס למדידה בתוך רשות היחיד מהלך את כולה.”

פשט

ווען א מענטש איז אינדרויסן פון א שטאט און זיין אלפים אמה ענדיגט זיך אינמיטן א שטאט אדער רשות היחיד, מעג ער נישט גיין די גאנצע שטאט/רשות היחיד – ער שטאפט ביים ענד פון זיין אלפים אמה.

חידושים

1. חילוק צווישן „בתחילה” און „בסוף”: דער כלל אז א שטאט ווערט גערעכנט ווי ד' אמות גילט נאר בתחילה – ווען דער מענטש איז שובת אין דער שטאט. אבער בסוף – ווען ער קומט אן אינמיטן א שטאט בתוך זיין תחום – באקומט ער נישט די גאנצע שטאט. ער שטאפט וואו זיין אלפים אמה ענדיגט זיך, אפילו אינמיטן א הויז.

2. דער סברא: ווען ער איז שובת אין א שטאט, איז די גאנצע שטאט זיינע ד' אמות. אבער ווען ער איז נישט שובת געווען דארט, באקומט ער נאר זיין אלפים אמה – די שטאט האט נישט קיין ספעציעלע מעלה פאר אים.

הלכה ו (המשך) – ווען די גאנצע שטאט/רשות היחיד איז „נבלעת” אין זיין תחום

רמב"ם: „אבל אם היתה אותה רשות היחיד נבלעת בתוך אלפים אמה שלו – כל אותה רשות היחיד כד' אמות, ומשלימין לו את השאר.”

משל פון רמב"ם: „היה לו אלף אמה ממקום שביתתו, ומחוץ לעיר עד מדינה או מערה מלאה אלף אמה או פחות מאלף – מודד את כל המדינה או המערה כאילו היא ד' אמות, ומהלך חוצה לה ומשלים לו לאלף אמה פחות ארבע אמות.”

פשט

אויב די גאנצע שטאט/מערה/רשות היחיד ענדיגט זיך בתוך זיין אלפים אמה, ווערט די גאנצע שטאט גערעכנט ווי בלויז ד' אמות, און ער באקומט דעם רעסט פון זיין תחום נאך דער שטאט.

חידושים

1. דער השבון איז ליטעראל: די ד' אמות ווערן ערנסט גענומען – ער סובטרעקט עקזאקט ד' אמות פון וואס אים בלייבט. אין דעם משל: ער האט 1,000 אמה ביז דער שטאט, די שטאט איז 1,000 אמה, ער מעג גיין דורך די גאנצע שטאט (ווייל זי ווערט ד' אמות), און נאכדעם באקומט ער נאך 996 אמה (1,000 פחות ד' אמות).

2. תנאי: דאס גילט נאר ווען די גאנצע שטאט איז נבלעת אין זיין תחום. אויב אפילו איין אמה פון דער שטאט גייט ארויס פון זיין תחום, באקומט ער נישט דעם דין פון „נבלעת” – און ער שטאפט אינמיטן שטאט ביי זיין תחום'ס ענד. דאס איז א גרויסע פארלוסט, ווייל דעמאלט קען ער אפילו נישט גיין ביזן ענד פון דער שטאט.

הלכה ז – מי שכלתה מדתו בחצי העיר: טלטול אן הליכה רמב"ם: „מי שכלתה לו מדתו בחצי העיר – לא ילך יותר מחצי העיר, שאין לו אלא ד' אמות בלבד... אבל כל המקום שהוא מותר בטלטול, ומותר להוציא ולהכניס בו.”

הלכה: מי ששבת בדיר/סהר/מערה – שביתה אין א רשות היחיד וואס איז נישט א שטאט

רמב"ם (מקור: משנה): „מי ששבת בדיר שבמדבר או בסהר או במערה – מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח.”

פשט

ווער עס איז שובת אין א שטאל/הייל אין מדבר – ער מעג גיין אין דעם גאנצן רשות היחיד, פלוס אלפים אמה ארום.

חידושים

נישט נאר א שטאט באקומט דעם דין פון „מהלך את כולה + אלפים אמה” – יעדער רשות היחיד באקומט דעם זעלבן דין. די דיר/סהר/מערה ווערט באהאנדלט ווי א שטאט לענין תחומין.

הלכה: השובת בבקעה – שביתה אין א כרמלית/אפענעם פלאץ רמב"ם: „השובת בבקעה... אפילו לא ישב שם... יש לו להלך ממקומו אלפים אמה לכל רוח בריבוע.”

פשט

ווער עס איז שובת אין אן אפענעם פעלד (כרמלית) – ער האט אלפים אמה פון זיין מקום, אבער נישט די גאנצע בקעה.

חידושים

1. חילוק צווישן רשות היחיד און בקעה: אין א רשות היחיד/שטאט – מ'באקומט די גאנצע שטאט/רשות פלוס אלפים אמה. אין א בקעה – מ'באקומט נאר אלפים אמה פון זיין מקום. די בקעה ווערט נישט גערעכנט ווי איין יחידה.

2. אפילו אן קנין שביתה: אפילו ווען מ'האט נישט קונה שביתה געווען (נישט מכוון געזאגט „דא איז מיין מקום”), האט מען אלפים אמה. קנין שביתה דארף דעת, מ'קען נישט שלאפן דערביי – אבער אפילו אן דעם, באקומט מען אלפים אמה.

3. צוויי לעוועלס: (א) מיט קנין שביתה – מ'זאגט בפירוש „דא איז מיין מקום”; (ב) אן קנין שביתה – מ'האט געשלאפן, מ'האט נישט געהאט דעת – אויך באקומט מען אלפים אמה.

הלכה: מדידה דורך פסיעות בינוניות אין א בקעה

רמב"ם (מקור: גמרא): „מהלך אלפים פסיעות בינוניות, וזה יהא לך תחום שבת.”

פשט

אין א בקעה וואו מ'קען נישט פארמעל מעסטן, מעג מען רעכענען 2,000 בינוניות'דיגע טריט אלס תחום שבת.

חידושים

1. דאס איז א קולא, נישט דער עיקר דין: 2,000 פסיעות בינוניות איז נישט דאס זעלבע ווי 2,000 אמה – ס'איז נאר בערך דאס זעלבע. דער אמת'דיגער וועג פון מעסטן איז מיט א שטריק (חבל) און אנדערע פארמעלע מדידה-הלכות (פרק כ"ח).

2. פארוואס נאר אין א בקעה? ווייל אין א שטאט אדער רשות היחיד ווייסט מען שוין די תחום – ס'איז א מקום קבוע, מענטשן וואוינען דארט, מ'האט שוין געמאסטן. אבער אין א בקעה האט מען נישט קיין אנדערע אינפארמאציע, דערפאר האבן די חכמים מתיר געווען זיך צו סומך זיין אויף פסיעות בינוניות.

3. ס'זענען דא שיטות וואס זאגן אז דער היתר איז נאר לצורך מצוה.

4. חילוק צווישן מדידה בשבת און ציילן פסיעות: ציילן פסיעות איז נישט קיין „מדידה” אין דעם הלכה'דיגן זין (מדידה בשבת איז אן אנדער

איינער וואס איז געווען אונטערוועגנס צו א שטאט, און ער איז אריינגעקומען אין די אלפים אמה פון די שטאט פאר שבת, באקומט ער די גאנצע שטאט פלוס אלפים אמה לכל רוח, אפילו ער איז נישט ממש אין די שטאט געווען.

חידושים

1. **חידוש וועגן דעת:** דער חידוש איז אז וויבאלד ער האט דעת אריינגעקומען אין די אלפים אמה פון די שטאט, ווערט ער באטראכט ווי ער איז שוין אין די שטאט, אפילו ער שטייט נאך אינדרויסן. אן דעם דעת וואלט ער נישט באקומען דעם דין — ווי מ'זעט פון איינער וואס וואוינט 1,000 אמה ארויס פון א שטאט, וואס באקומט נישט די שטאט'ס תחום נאר זיין אייגענעם תחום פון וואו ער שטייט.

2. **ראיה פון דעם שלאפנדיגן:** דער רמב"ם ברענגט דעם פאל פון „היה בא למדינה ויושן בדרך ולא נודע לו" — ער איז איינגעשלאפן אויפ'ן וועג און האט זיך אויפגעוועקט שבת אין די תחום פון די שטאט. אפילו ער האט נישט געוואוסט אז ער איז שוין אין די תחום, קען ער אריינגיין אין די שטאט און ניצן די גאנצע שטאט פלוס אלפים אמה. **פארוואס?** ווייל ער האט געהאט דעת אריינגיין, און ער איז דע-פאקטו אין די תחום — ביידע צוזאמען מאכן אז ער איז „כאילו נכנס לתוכה". דאס באשטעטיגט דעם יסוד אז **דעת שפילט א שליט ראלע** אין קביעת שבתיה.

הלכה: מי שיצא חוץ לתחום אפילו אמה אחת

רמב"ם: „מי שיצא חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס... שהרי ארבע אמות שיש לו לאדם תחילתן ממקום שעומד בו... יושב במקומו ואינו מהלך אלא בתוך ארבע אמות מעמדת רגליו ולחוץ."

פשט

ווער עס גייט ארויס אפילו איין אמה פון זיין תחום שבת, טאר נישט צוריקגיין. ער באקומט נאר ד' אמות פון וואו ער שטייט — און נאר **לחוץ** (ווייטער אוועק), נישט צוריק אריין.

חידושים

1. **ד' אמות גייען נאר אין איין ריכטונג:** דער רמב"ם האלט אז ד' אמות של אדם איז א „סקווער" **לפניו** (אין פראנט), נישט ארום דעם מענטש. דאס איז קאנסיסטענט מיט וואס דער רמב"ם האלט אויך ביי ד' אמות של רשות הרבים.

2. **קשיא וועגן זיך אויסדרייען:** אויב ד' אמות איז נאר לפניו, וואס פאסירט אויב דער מענטש דרייט זיך אויס? ער מעג זיך טאקע אויסדרייען, אבער **ער מעג נישט אריינגיין צוריק אין די שטאט** — דאס איז דער חידוש.

3. **מחלוקת רמב"ם און ראב"ד:** דער ראב"ד חולק — ער האלט אז אויב מ'איז ארויסגעגאנגען ווייניגער פון ד' אמות, קען מען נאך צוריקגיין. דאס שטימט מיט דעם ראב"ד'ס שיטה אז ד' אמות גייען אויף **אלע זייטן** ארום דעם מענטש, נישט נאר לפניו ווי דער רמב"ם.

הלכה: מי שהחשיך חוץ לתחום המדינה

רמב"ם: „מי שהחשיך חוץ לתחום המדינה אפילו אמה אחת הרי זה לא יכנס."

פשט

ווער עס איז געווען אינדרויסן פון תחום המדינה ווען שבת איז אריינגעקומען, אפילו נאר איין אמה, טאר נישט אריינגיין.

חידושים

- „**רגל אחת חוץ לתחום:**" דער אויסדרוק „רגל אחת" איז א רמז צו א קולא — אויב נאר איין פוס איז אינדרויסן פון די תחום, הייסט עס נאך נישט

פשט

ווער עס זיין תחום ענדיגט זיך אינמיטן שטאט, מעג נישט גיין ווייטער ווי זיין ד' אמות, אבער ער מעג **טראגן** אין דער גאנצער רשות היחיד/שטאט (ווען ס'איז דא אן עירוב אדער רשות היחיד).

חידושים

1. **יסוד'דיגער חידוש: הוצאה קען זיין מותר אפילו ווען הליכה איז אסור.** תחום שבת אסר'ט הליכה, אבער **נישט הוצאה**. ממילא, אויב ער איז אין א רשות היחיד מיט עירוב, מעג ער טראגן אין דער גאנצער רשות היחיד, כאטש ער טאר נישט גיין דארט.

2. **פראקטיש וויאזוי:** ער קען מטלטל זיין דורך זריקה (ווארפן) אדער על **גבי חבירו** (דורך אן אנדער מענטש), ווייל דער חפץ גייט אן אנדער וועג ווי דער מענטש'ס הליכה.

3. **הפצים און תחומין:** ס'איז דא א דין פון תחומין פאר הפצים — הפצים זענען אויך קונה שבתיה. דער רמב"ם רעדט זיך דא פון הפצים וואס זענען **שוין אין דער שטאט** (נישט זיינע הפצים וואס זענען מיטגעקומען מיט אים), ווייל זיינע הפצים האבן דעם זעלבן תחום ווי ער.

הלכה ח — גוים האבן ארומגענומען א בקעה מיט א מחיצה בשבת

רמב"ם: „היה יושב בבקעה ואין לו אלא אלפים אמה, הקיפה גוים מחיצה בשבת — אם לשם דירה עשוה, מותר לטלטל בכולה, ואין לו אלא אלפים אמה."

פשט

א איד זיצט אין א בקעה מיט אלפים אמה תחום. גוים מאכן א מחיצה ארום דער בקעה **בשבת**. אויב די מחיצה איז **לשם דירה**, מעג ער טראגן אין דער גאנצער מחיצה, אבער ער מעג נאך אלץ נאר גיין אלפים אמה.

חידושים

1. **שבתיה איז קונה ערב שבת:** ווען שבת איז אריינגעקומען האט ער נאר געהאט אלפים אמה אין דער בקעה. די מחיצה וואס איז געמאכט געווארן **נאכדעם** ענדערט נישט זיין תחום. אבער **לענין טלטול** — ווייל יעצט איז דא א כשר'ע מחיצה לשם דירה, ווערט עס א רשות היחיד, און מ'מעג טראגן אין דער גאנצער מחיצה.

2. **דאס זעלבע יסוד ווי הלכה ז:** הוצאה/טלטול איז מותר אפילו ווען הליכה איז אסור מצד תחומין.

3. **[דיגרעסיע: גוי וואס טוט א זאך פאר א איד בשבת]** עס ווערט אויפגעברענגט א שאלה פון פרק ו' (הלכות שבת) אז ווען א גוי טוט א מלאכה פאר א איד בשבת, טאר מען נישט הנאה האבן דערפון. וואס איז דער דין ווען א גוי מאכט א מחיצה וואס איז מתיר א הלכה'דיגע זאך (טלטול) פאר דעם איד? דאס איז אן אנדער סארט הנאה ווי א פיזישע הנאה — דא ווערט א הלכה'דיגער מצב געענדערט. בלייבט אלס אן אפענע שאלה.

4. **מחיצה הנעשית בשבת (פרק ט"ז הלכה כ"ב):** א מחיצה וואס ווערט אויפגעשטעלט שבת האט דינים פון הנאה ממלאכת שבת — במזיד אסור, בשוגג מותר. אויב הנאה פון מלאכת שבת איז אסור, זאל דאס אויך געלטן ווען א גוי מאכט א מחיצה פאר אידן. בפועל ווען גוים מאכן מחיצות פאר אידן, איז עס באופן וואס ס'איז נישטא קיין בנין אין דעם — זיי שטעלן אויף זאכן באופן וואס איז נישט א מלאכה דאורייתא.

הלכה: מי שהיה בא בדרך ליכנס למדינה

רמב"ם: „מי שהיה בא בדרך ליכנס למדינה... אם נכנס בתוך אלפים אמה קודם שיקדש השבת... אף על פי שלא היה לו מדינה ערב שבת — קונה שבתה בעיר, ויהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח."

פשט

דאס וואס מ'באקומט א גאנצע רשות היחיד איז נאר ווען מ'איז אנגעקומען דארט שלא לדעת. ארויסגעגאנגען לדעת אריין אין א רשות היחיד — העלפט נישט.

הלכה י"ד — המפרש בספינה

רמב"ם: „המפרש בספינה, אף על פי שהספינה יוצאה חוץ לתחום שבת, מהלך את כולה. ואין רואין אותו כאילו הוא מהלך חוץ לתחום, אלא כאילו הוא עומד במקום אחד.“

פשוט

א מענטש אין א שיף מעג גיין די גאנצע שיף, אפילו די שיף פארט חוץ לתחום. מ'רעכנט ווי ער שטייט אין איין פלאץ — זיין רשות פארט מיט אים.

חידושים

- דאס זעלבע פרינציפ וואלט אפשר געגאלטן פאר א קאר (כמובן ס'איז דא אנדערע פראבלעמען מיט פארן שבת).

- שאלה: וואס געשעט ווען ער גייט ארויס פון די שיף? — דאס האט צו טון מיט תחומין למעלה מעשרה און אנדערע שאלות.

- אפשר איז דאס אויך באזירט אויף דעם כלל אז ער איז אנגעקומען שלא לדעת אין א רשות היחיד.

הלכה — יצא שלא לדעת והוקף מחיצה

רמב"ם: מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת, והוקף מחיצה בשבת — יש לו להלך כולה. אויב זיין תחום איז מובלע בתוך המחיצה — הואיל ונתערב תחומן, הרי זה נכנס לתחומו.

פשוט

ווען א מענטש איז ארויס שלא לדעת און א מחיצה איז געמאכט געווארן בשבת ארום דעם פלאץ וואו ער איז, מעג ער גיין די גאנצע מחיצה. אויב די מחיצה גרייכט אריין אין זיין אריגינעלע תחום (מובלע), ווערט די גאנצע מחיצה אן עקסטענשאן פון זיין תחום, און ער באקומט צוריק זיין גאנצע אריגינעלע תחום — כאילו חזר שלא מדעת.

חידושים — אויספירלעכע דוגמא

א גוי שלעפט א איד 3,000 אמה ארויס פון שטאט. דעם זעלבן שבת בוים א צווייטער גוי א מחיצה פון 2,000 אמה וואס גרייכט אריין אין זיין אריגינעלע תחום. ער מעג גיין די גאנצע מחיצה. ווען ער דערגרייכט דעם טייל פון מחיצה וואס איז שוין אין זיין אריגינעלע תחום — איז דאס כאילו חזר שלא מדעת, און ער באקומט צוריק זיין גאנצע אלטע תחום.

הלכה — נצרך לנקביו

רמב"ם: „כל מי שאין לו אלא ד' אמות... אם נצרך לנקביו, הרי זה יוצא, מרחיק... ונפנה וחוזר למקומו.“

פשוט

איינער וואס האט נאר ד' אמות, אויב ער דארף ארויסגיין פאר נקבים, מעג ער זיך אפרוקן (צו א מער צניעות'דיגן פלאץ) און דארף תיכף צוריקגיין. ער קונה נישט קיין נייע פלאץ.

חידושים

1. אויב בשעת ער גייט לנקביו קומט ער אריין אין א מקצת תחום וואס ער האט געהאט פריער (פאר'ן ארויסגיין), רעכנט מען עס כאילו לא יצא, און ער באקומט צוריק זיין גאנצע תחום.

2. **אבער:** דאס העלפט נאר ווען ער איז אריגינעל ארויסגעגאנגען שלא לדעת (שוגג, גוים, א.א.וו.). איינער וואס איז ארויס לדעת — אפילו מ'לאזט אים ארויסגיין לנקביו, באקומט ער נישט צוריק זיין תחום דורך אריינגיין אין זיין אלטע תחום.

אז ער איז דרויסן. אבער **איין אמה** גאנץ אינדרויסן — יא, דאס איז שוין חוץ לתחום.

- מ'קען נישט טענה'ן אז ער באקומט נאך ד' אמות של אדם אויסער די 2,000 אמה. אינדרויסן פון תחום הייסט אינגאנצן חוץ לתחום.

הלכה: מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת

רמב"ם: „מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת, כגון שהעידוהו גוים או רוח רעה — אין לו אלא ארבע אמות.“

פשוט

איינער וואס איז ארויס פון תחום נישט מדעת — צ.ב. גוים האבן אים ארויסגעפירט, אדער „רוח רעה“ — האט נאר ד' אמות.

חידושים

1. **וואס מיינט „רוח רעה“?** נישט א ווינט וואס האט אים געבלאזן, נאר א מין שיעוון/פסיכאטישער צושטאנד וואס האט אים געטריבן ארויסצוגיין אן דעת. עס איז ערגער ווי א פשוט'ער יצר הרע.

2. **נישט א קנס נאר א דין:** דאס וואס מ'באקומט נאר ד' אמות איז נישט א קנס פאר מזיד — עס איז א דין וואס געלט אפילו ביי שוגג. דערפאר אפילו „שלא לדעת“ האט ער נאר ד' אמות.

3. **צוריקגיין העלפט נישט (לדעת):** אויב ער איז צוריקגעגאנגען לדעת (מיט'ן אייגענעם ווילן) צוריק אין די אלפים אמה, באקומט ער נישט צוריק זיין תחום — ער בלייבט מיט נאר ד' אמות. ער האט עס שוין פארלוירן.

הלכה י"ב (המשך) — יצא חוץ לתחום שלא לדעת וחזר שלא לדעת

חידושים

דער שליסל-כלל: אויב ער איז ארויסגעגאנגען חוץ לתחום שלא לדעת (שוגג, גוים, רוח רעה), און ער איז צוריקגעקומען אין זיין אריגינעלע תחום אויף דעם זעלבן אופן — „כמו שיצא כן חזר“ — שלא לדעת, איז כאילו לא יצא, און ער באקומט צוריק זיין גאנצע תחום.

דער שליסל איז ווען דער מענטש „דערמאנט זיך“ (באקומט צוריק זיין דעת). אויב ער דערמאנט זיך אינדרויסן פון תחום — איז ער סטאק דארטן (ד' אמות, אדער גאנצע רשות היחיד אויב ער איז אין איינע). אויב ער דערמאנט זיך ערשט נאכדעם וואס ער איז שוין אינגאנצן צוריק אין זיין אריגינעלע תחום — באקומט ער אלעס צוריק.

נאך א חידוש — רשות היחיד: אויב די גוים האבן אים אריינגעלייגט אין א רשות היחיד (דיר וסהר, מוקפת חומה), האט ער די גאנצע עיר צו גיין. דאס איז קאנסטיטענט מיט דעם כלל אז ווער עס קומט אן שלא לדעת אין א רשות היחיד באקומט די גאנצע רשות.

הלכה י"ג — יצא לדעת וחזר שלא לדעת

רמב"ם: „יצא חוץ לתחום לדעת, אף על פי שחזר שלא לדעת, כגון שהחזירוהו גוים או ליסטים, אינו אלא ארבע אמות. ולא עוד, אלא אפילו יצא חוץ לתחום בדעתו, אף על פי שיצא לצורך רשות היחיד, כגון דיר וסהר, אינו אלא ארבע אמות.“

פשוט

איינזייטיג שלא לדעת העלפט נישט. ס'מוז זיין א גאנצע שלא לדעת — סיי ביים ארויסגיין סיי ביים צוריקקומען — כדי ער זאל באקומען צוריק זיין תחום. ארויסגעגאנגען לדעת, אפילו חזר שלא לדעת — סטאק אויף ד' אמות. און אפילו ער איז ארויס לדעת אין א רשות היחיד (דיר וסהר) — נאר ד' אמות.

חידושים

הלכה: „ואם חזר למקומו כאילו לא יצא”
רמב"ם: „ואם חזר למקומו — כאילו לא יצא.”

פשט

אויב ער גייט צוריק צו זיין אריגינעלען פלאץ, איז ער ווי ער וואלט קיינמאל נישט ארויסגעגאנגען — ער באקומט צוריק זיין פולן תחום.

חידושים

ווי אזוי ארבעט דאס פראקטיש: ער איז ווייניגער ווי 4,000 אמה אוועק פון זיין שטאט (ער איז נישט אנגעקומען צו קיין אנדערע שטאט). ער באקומט אלפים אמה לכל רוח פון וואו ער שטייט. אויב יענע אלפים אמה גרייכן אריין אין זיין אריגינעלע אלפים אמה (זיין תחום), קען ער צוריקגיין, און דעמאלט — „כאילו לא יצא” — ער באקומט צוריק זיין גאנצן אריגינעלען תחום.

דיסקוסיע: סתירה צווישן פרק כ"ז און פרק ג' בנוגע חזרה מיט כלי זיין

חידושים

1. א סתירה ווערט אויפגעוויזן: אין פרק כ"ז (תחומין) משמע אז יוצאים למלחמה מעגן אלעמאל צוריקגיין מיט זייערע כלי זיין. אבער אין פרק ג' (הצלת נפשות) שטייט א אנדערע טעם — דארט משמע אז מ'מעג נאר צוריקגיין מיט כלי זיין אויב מ'האט מורא פון בלייבן דארט (סכנה). דאס איז א סתירה — איז עס אלעמאל מותר, אדער נאר ביי סכנה?

2. חילוק צווישן תחום און הוצאה: עס ווערט פארגעשלאגן אז פרק כ"ז רעדט וועגן תחום שבת (דרבנן), און פרק ג' רעדט וועגן הוצאה (דאורייתא). אבער: אויב תחום איז דרבנן, זאל עס זיין מער קל, נישט מער חמור — סאו פארוואס זאל מען דארפן א באזונדערע סברא?

3. די סברא פון „שמא יחשבו לעתיד לבוא”: אין פרק ג' איז דער טעם פארוואס מ'מעג צוריקגיין מיט כלי זיין — כדי מ'זאל נישט מחשב זיין אין דער צוקונפט (מועט נישט וועלן גיין ראטעווען ווייל מ'וועט מוזן לאזן די כלי זיין). שאלה: פארוואס זאל די זעלבע סברא נישט אויך געלטן ביי תחום?

4. דיגרעסיע: די גמרא'ס מעשה מיט גוים: אין דער גמרא שטייט א מעשה אז די גוים האבן שוין „געוואוסט דעם טריק” — אז אידן לאזן זייערע כלי זיין ווען זיי טארן נישט צוריקטראגן, און די גוים האבן נאכגעלאפן און געכאפט די כלי זיין. דאס

דאס איז דער פראקטישער הינטערגרונט פארוואס חז"ל האבן מתיר געווען צוריקצוטראגן כלי זיין.

5. א מעגליכע תירוץ: דער רמב"ם האלט אפשר אז ביי מלחמה איז עס אלעמאל מותר צוריקצוגיין מיט כלי זיין (ווייל מ'גייט צו א מלחמה, און אויפ'ן וועג צוריק קען מען נישט גיין אן געווער — ס'איז א פראקטישע סכנה). אבער דאס בלייבט אפן.

דער שיעור שליטט אפ מיט דער באמערקונג אז דאס איז דער עיקר פון פרק כ"ז — די הלכות פון תחומין, מיט די פארשידענע דינים פון שביתה, יציאה חוץ לתחום לדעת און שלא לדעת, חזרה, יוצא ברשות בית דין, און די נפקא מינות צווישן הליכה און טלטול.

3. הערה: די גאנצע תחומין (2,000 אמה) איז מדרבנן, און חכמים שפילן מיט די כללים לויט ווי זיי פארשטייען ס'איז ריכטיג. מדאורייתא איז דער שיעור 12 מיל, און אלע דאזיגע קולות זענען „כוואל דבריהם” — ווייל ס'איז דרבנן.

הלכה — יצא ברשות בית דין

רמב"ם: „כל מי שיצא ברשות בית דין, כגון עדים שבאו להעיד על ראיית הלבנה, וכן היוצא... להציל, לדבר מצוה... ויש לו אלפים אמה לכל רוח באותו מקום שהגיע לו. הגיע למדינה — הרי הוא כאנשי המדינה, ויש לו אלפים אמה לכל רוח חוץ למדינה.”

פשט

איינער וואס גייט ארויס ברשות ב"ד (עדות החודש, הצלת נפשות, שיער לעזאזל, אנדערע מצוות) — באקומט ער נישט נאר ד' אמות ווי א סתם יוצא חוץ לתחום, נאר ער באקומט 2,000 אמה פון וואו ער קומט אן. אויב ער קומט אן צו א שטאט, ווערט ער ווי איינער פון די אנשי המדינה — ער באקומט די גאנצע שטאט פלוס אלפים אמה ארום.

חידושים

1. דער חילוק צווישן יוצא ברשות און יוצא שלא ברשות: דער שיעור איז דראסטיש אנדערש — ד' אמות פאר א רעגולערן יוצא חוץ לתחום, קעגן אלפים אמה לכל רוח פאר א יוצא ברשות.

2. „הרי הוא כאנשי המדינה”: ווען ער קומט אן צו א שטאט, באקומט ער נישט נאר אלפים אמה פון וואו ער שטייט, נאר ער ווערט ממש ווי א באוואוינער פון דער שטאט — ער באקומט די גאנצע שטאט ווי זיין מקום, פלוס אלפים אמה ארום דער שטאט.

הלכה: „ואם אמרו לו בדרך כבר נעשה המצוה”

רמב"ם: „ואם אמרו לו בדרך כבר נעשה המצוה שאתה הולך עליה — יש לו אלפים אמה לכל רוח.”

פשט

אפילו אויב מען זאגט אים אויפ'ן וועג אז די מצוה איז שוין געטון געווארן, באקומט ער נאך אלעמאל אלפים אמה, נישט נאר ד' אמות.

חידושים

1. דער יסוד — „ברשות” נישט „שליחות מצוה”: דער דין איז נישט ווייל ער איז א שליח מצוה (וואס וואלט געמיינט אז ווען די מצוה איז שוין געטון, פאלט אוועק זיין סטאטוס). דער דין איז ווייל ער איז ארויסגעגאנגען בהיתר — זיין יציאה חוץ לתחום איז געווען מותר מעיקרא. דערפאר, אפילו ווען די מצוה איז שוין נישט רלוונט, בלייבט זיין סטאטוס אלס „יוצא ברשות.” ווערט פארגליכן צו „מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה” — ער איז ארויסגעגאנגען מיט א גוטע כוונה, און דאס אליין גיט אים דעם סטאטוס.

2. דאס איז נישט ווי „יוצא באונס”: דער מעכאניזם איז אנדערש — עס איז א דין פון „ברשות”, נישט פון „באונס.”

תמלול מלא

פרק כ"ז: הלכות תחומין — איסור יציאה חוץ לתחום בשבת

הקדמה לפרק

Speaker 1

ברוכים הבאים צו די שיעור רמב"ם. היינט נעמט מען פרק כ"ז פון הלכות שבת. די שיעור רמב"ם איז מוקדש על ידי ידידינו הרב הנגיד ר' יואל לייב ווערצבערגער, און וואס ווערט געזאגט דורך די רבנים הגאונים הצדיקים אונז.

סא, וואטעווער די תחום פון א שטאט איז, נישט נאר פון די שטאט, רייט? א שטאט איז איין זאך, און די תחום איז אינדרויסן פון די שטאט, רייט? סא, דער "מקום" מיינט די שטאט פלאס זיין תחום, פלאס דער שטח ארום די שטאט. דאס איז וואס ס'שטייט. וואס שטייט נישט? ס'שטייט נישט ווי גרויס איז דער תחום. א שטאט ווייסט מען ווי ס'איז, אבער ווי גרויס איז דער תחום?

"לא נתנה תורה שיעור לתחום זה, אלא חכמים העתיקו". "העתיקו" איז אן אינטערעסאנטע לשון. ער זאגט נישט אז די חכמים האבן מתקן געווען, ער זאגט נישט אז די חכמים האבן מקבל געווען. זיי זענען "מעתיק" געווען, מיינט אזוי ווי איבערגעגעבן, איבערגעזאגט, געטראגן. "מעתיק" זיי מיינען געווענליך געטראגן פון איין פלאץ צום צווייטן. מקבל געווען, אפשר הלכה למשה מסיני אדער כדומה, זיי האבן מקבל געווען אז תחום זה, דער תחום וואס מ'רעדט דא, דער תחום עיר, איז חוץ לשנים עשר מיל.

פון וואו קומט מען צו שנים עשר מיל? זאגט ער, כנגד מחנה ישראל. ווען משה רבינו רעדט צו די אידן, ער זאגט זיי גייען צו איש על מקומו, ווי איז דער מקום פון וואו מ'רעדט? די אידן זענען אין מחנה ישראל, און די מחנה ישראל איז גרויס שנים עשר מיל. יא, ס'שטייט אין אנדערע פלעצער וויאזוי מ'מאכט די חשבון אז ס'איז שנים עשר מיל.

און דעמאלטס זאגט ער, ווען משה רבינו זאגט "לא תצאו חוץ למחנה", גייט נישט ארויס אינדרויסן פון די מחנה. ס'איז אינטערסאנט, ווייל אינדרויסן פון די מחנה איז דאך נאך די מחנה, און אויב האסטו אן עיר, איך ווייס נישט פארוואס, אבער פשוט'ע טייטש מיינט עס צו זאגן... פאר דעם זאגט דער רמב"ם אז ס'שטייט נישט. אויב ס'וואלט געשטאנען קלאר, וואלט מען געזאגט אז ס'שטייט. ס'שטייט נישט. ס'שטייט "איש על מקומו". מ'פארשטייט אז מקום מיינט תחום עיר, אבער ווי גרויס איז דער תחום? האבן די חכמים דאך געזאגט על פי רמז כזה, ס'איז דא א רמז אז מחנה ישראל איז געווען גרויס צוועלף מיל, מיינט תחום עיר, גייט נישט ארויס ווייטער פון דיין שטאט חוץ למחנה, דאס הייסט אזוי ווי א שיעור וויפיל די מחנה ישראל איז.

סא קומט אויס אז מדאורייתא טאר מען נישט ארויסגיין מער ווי צוועלף מיל פון דיין שטאט.

דיון: פארוואס לוקה אויב ס'איז נאר א רמז?

Speaker 2

און אויף דעם באקומט מען מלכות. און ווער זאגט לוקה? שטייט אז מ'באקומט מלכות.

Speaker 1

יא, ס'איז נישט אזוי קלאר. אויב איז דאס נאר א רמז אין די פסוק, פארוואס איז דאס נישט קיין דאורייתא? פארוואס זאגט ער "לאו שניתן לתשלומין"? אבער דו האסט געפערנטפערט, רייט? יא, ס'פאלט נישט אזוי קלאר. אבער ער האט געזאגט אז ווייל ס'איז נישט אמת אז מ'טאר נישט ארויסגיין חוץ למחנה. ער זאגט נאר אז דאס איז די שיעור ווי ווייט מ'טאר ארויסגיין פון די מחנה. סא ס'שטייט נישט, ס'איז נאר א רמז. אויך אמת איז אזוי ווי מיר האבן יעצט געכאפט, ס'שטייט בכלל נישט אין די תורה אז די מחנה ישראל איז צוועלף מיל. דאס איז אויך א פתח חשבון וואס די חכמים האבן געהאט פאר סאם ריזען.

שיעור דרבנן – אלפים אמה

Speaker 1

ומדברי סופרים האבן די חכמים מתקן געווען ווייניגער ווי שנים עשר מיל, זיי האבן געזאגט "שלא יצאו חוץ לעיר אלא עד אלפים אמה". זיי האבן געגאנגען פון שנים עשר מיל צו ווייניגער, וויפיל? איין מיל, ס'איז צוויי טויזנט אמה. "אבל חוץ לאלפים אסור, שאלפים הוא מגרש העיר". דאס הייסט, דאס איז אויך די מקור, די תחום העיר און מגרש העיר, וואס מ'האט געגעבן פאר די לויים, דאס הייסט די גרעניץ ארום די שטאט, דער

שטימט. היינט יעצט איז זונטאג נאכמיטאג, וואס אלע אידן און גוים אין גאנץ אמעריקע זיצן ביי די ביטש און פארברענגען. און די חכמים, אונז מיט אונזערע חברים אלע וואס הערן אויס און לערנען מיט, זיצן ביי די רמב"ם און ביי די גמרא, און מ'לערנט הייליגע תורה, וואס איז אסאך בעסער ווי זיצן ביי די ביטש. שוין.

סא, בעיסיקלי, אין אנהייב הלכות שבת האבן מיר געלערנט אז ס'איז דא פינף מצוות אין הלכות שבת. יעצט קומען מיר... מיר האבן שוין געענדיגט בעצם אלע הלכות פון "לשבות בשביעי שלא לעשות בו מלאכה". מיר האבן אויך געלערנט "שלא לענוש בשבת", אין א פריערדיגע פרק, איך מיין צוויי פרקים צוריק, יא, האבן מיר געלערנט די לאו.

יעצט גייען מיר לערנען די פערדע לאו, די פערדע מצוה, נישט די פערדע לאו, די פערדע... די דריטע לאו, אבער די פערדע מצוה, וואס דאס איז "שלא לצאת חוץ לגבול בשבת", ווי ס'איז געשטאנען אין די הקדמה פון די הלכות. און ס'איז דא צוויי פרקים וועגן דעם. די נעקסטע פרקים, כ"ז און כ"ח, רעדן זיך הלכות תחומין. פרק כ"ז רעדט זיך וואס איז די איסור פון ארויסגיין חוץ לתחום, וואס איז די שיעור און וואס איז די איסור. און פרק כ"ח, די צווייטע פרק, רעדט זיך אלע פרטים פון וויאזוי מען מעסט די תחום. ווייל ס'איז דא א תחום, ס'האט א געוויסע שיעור, איז דא אסאך אינטערעסאנטע הלכות וויאזוי מען מעסט די תחום, מען מאכט סקווערס, און אלע מיני הלכות וויאזוי מען ראוונדט ארויף און מען ראוונדט אראפ, וכדומה.

נאכדעם די נעקסטע צוויי פרקים, כ"ט און ל', רעדן זיך וועגן די לעצטע מצוה פון שבת, וואס איז "לקדש את היום", די ענין פון קידוש, און די ענין פון עונג שבת איז פרק ל'. און מיט דעם האבן מיר געענדיגט הלכות שבת. האבן מיר שוין געענדיגט אלע מלאכות, דאס הייסט חוץ פון די זאך פון תחום. ס'איז נישט קיין מלאכה, נאר אן עקסטערע זאך.

Speaker 2

עקסטערע זאך. רייט.

Speaker 1

סא, ס'איז אינטערעסאנט. קענסט זאגן אז ס'איז ווי ענליך צו הוצאה, ארויסגיין, אבער ס'איז נישט די זעלבע זאך. סא, מיר גייען מיר לערנען וואס דער רמב"ם זאגט, יא? לאמיר פארלערנען אביסל.

הלכה א: עיקר דין תחומין – דאורייתא ודרבנן

Speaker 1

"היוצא חוץ לתחום המדינה בשבת" – אויב איינער גייט ארויס אינדרויסן פון די תחום, "המדינה" מיינט אייביג אין רמב"ם די שטאט, ס'מיינט נישט וואס מיר רופן א קאנטרי וואס האט אין זיך מערערע שטעט. איינער גייט ארויס אינדרויסן פון די שטאט בשבת, "לוקה" – ער באקומט מלקות. דאס טייטש אז ס'איז דאורייתא, און ס'איז א לאו. "שנאמר", ס'שטייט אין פסוק, **"אל יצא איש ממקומו ביום השביעי"**.

וואס איז דאס "מקומו"? ס'איז נישט ארויסגיין פון מקום, ס'איז נישט ארויסגיין פון ד' אמות, ווייל דאס איז געווען אויפן מקום שלקטו את המן. סא וואס מיינט דא "אל יצא איש ממקומו"? "מקום זה", דער מקום וואס מ'רעדט אינדרויסן פון דעם זאל מען נישט גיין, "תחום העיר". דו זאלסט נישט ארויסגיין אינדרויסן פון די תחום העיר.

דער שיעור פון תחום – רמז אין תורה

און יעצט גייסטו פרעגן, אה, וואס איז תחום העיר? זאגט דער רמב"ם אזוי, און ס'איז אינטערעסאנטע ווערטער, לאמיר עס צולייגן קאפ: **"ולא נתנה תורה שיעור לתחום זה"** – די תורה האט נישט געגעבן קיין קלארע שיעור פאר דעם תחום. וואס טייטש? ס'איז דאך קלאר, דאס איז קלאר מדאורייתא, ס'איז נישט נאר מדאורייתא, נאר ס'שטייט קלאר אין פסוק, ווי ס'איז מסביר דאס אליינס אז "אל יצא איש ממקומו" מיינט נישט, למשל דער רמב"ן זאגט בכלל אז ס'מיינט נישט דאס להלכה, ס'מיינט איסור הוצאה. ניין, ס'מיינט ארויסגיין, און "מקום" מיינט נישט עפעס אנדערש ווי די תחום העיר.

"כדי שישתכר את הזויות", מ'זאל געווינען אויך די ווינקלעך, ווייל די שטאט ענדיגט זיך נישט געווענליך אין א פונקטליכע פלאץ. אפילו ווען נישט, אפילו ווען די שטאט איז פונקטליך סקווער, באלד וועלן מיר זען אין די נעקסטע פרק וויאזוי מ'קען מאכן נאך גרעסערע חידושים פון ריבוע.

אבער פשוט, אזויווי מיר האבן געלערנט ביי די ד' אמות פון הוצאה, פון "העביר ד' אמות ברשות הרבים", רייט? א סקווער פון פיר, ביי די ווינקל, אויב מ'גייט באלכסון, איז מער. דא זאגסטו אז מ'מאכט א גאנצע סקווער פון צוויי טויזנט אמה ארום די שטאט, קומט אויס אז מ'מעג גיין נאך ווייטער פון צוויי טויזנט אמה בעצם ביי די ווינקלעך. דאס הייסט "שישתכר את הזויות". אביסל מער. באלד וועלן מיר זען שפעטער די נאמבערס.

מכת מרדות און מלקות מן התורה

"ואם יצא חוץ לאלפים אמה, אפילו אמה אחת, לוקה מכת מרדות". אזויווי יעדע מאל ווען מ'איז עובר אויף א דרבנן באקומט מען מכת מרדות. **"עד שנים עשר מיל"**. די דין פון מכת מרדות גייט אן ביז צוועלף מיל, ווייל דאס איז א דרבנן. **"אבל אם יצא חוץ לעיר יתר על שנים עשר מיל"**, אויב מ'איז ארויסגעגאנגען פון די שטאט מער ווי צוועלף מיל, אפילו אמה אחת, אפילו מיט איין אמה מער ווי צוועלף מיל, דעמאלטס לוקה מן התורה, ווייל דעמאלטס ווערט עס א דאורייתא.

דיון: דער רמב"ם'ס שיטה אין תשב"ץ

Speaker 2:

נאר גוט. אינטערעסאנט, פריער ווען דער רמב"ם האט געזאגט די תשב"ץ, האט ער אויך געהאט עפעס אזוי, עפעס א געמיש פון די דאורייתא מיט די רבנן. די עצם זאך ווערט געשטייט אין די תורה, נאר...

Speaker 1:

ניין, ס'איז נאר געשטאנען.

Speaker 2:

ס'איז נישט געשטאנען אזוי אין רמב"ם.

Speaker 1:

ניין, ס'איז נישט געשטאנען.

הלכה ב (המשך): יציאה חוץ לאלפים אמה – עונש מכת מרדות ודאורייתא

Speaker 1: דו זאגסט אז מ'מאכט א גאנצע סקווער צוויי טויזנט אמה אין די שטאט, קומט אויס אז מ'גייט נאך ווייטער פון צוויי טויזנט אמה בעצם ביי די ווינקלעך. שטייט שיר ריסקראס אזויווי עס. אביסל מער. מ'וועט זען שפעטער די נאמבערס.

ווייטער, **"ואם יצא חוץ לאלפים הרי זה עובר על אלפים אמה, מכין אותו מכת מרדות"**. אזוי ווי יעדע מאל וואס מ'איז עובר אויף א דרבנן באקומט מען מכת מרדות. **"עד שנים עשר מיל"**. דער דין מכת מרדות גייט אן ביז שנים עשר מיל, ווייל דאס איז א דרבנן. **"אבל אם יצא חוץ לעיר יתר על שנים עשר מיל"**, אויב מ'איז ארויסגעגאנגען פון די שטאט מער ווי צוועלף מיל, **"אפילו אמה אחת"**, אפילו מיט איין אמה מער ווי שנים עשר מיל, **"דמילתא לוקין מן התורה"**, ווייל דעמאלטס ווערט עס א דאורייתא.

דיסקוסיע: דער רמב"ם'ס שיטה אין געמיש פון דאורייתא מיט דרבנן

Speaker 2: אה, גוט. אינטערעסאנט. פריער, ווען דער רמב"ם האט געזאגט די תשובות, האט ער אויך געהאט עפעס אזא... ס'איז געווען אנדערש, אבער ער האט אויך געהאט עפעס אזוי אז ס'איז א געמיש פון א דאורייתא מיט א דרבנן.

Speaker 1: ניין. דער עצם זאך ווערט געשטייט אין די תורה, און נאכדעם קען זיין די רבנן האבן צוגעלייגט. אבער דארט איז אלעס א דרבנן דארט. און דארט קומט עס אויס אז כאטש ס'הייבט זיך אן מיט א פסוק, דא הייבט זיך אן מיט א פסוק און ס'איז יא א דאורייתא, א חלק דערפון איז א דאורייתא. רבנן קענען האבן פסוקים פון היינט ביז מארגן, ס'הייסט

פלאץ וואס ווערט נאך אנגענומען צו געהערן נאך צו די שטאט, דאס איז אויך די מקור אין די פסוק.

רבי עקיבא, וואס האט געזאגט אז תחומין איז דאורייתא, האט געהאלטן אז ס'שטייט אין די פסוק, ס'שטייט אין פסוק אין פרשת מסעי, יא, "ומדותם מחוץ לעיר אלפים אמה". וואס זעסטו? אז אינדרויסן פון א שטאט, האט ער געלערנט אין די פסוק, אינדרויסן פון א שטאט איז דא א מגרש, אזויווי די שטח וואס די עיר ניצט, דארט קען מען דאך בהמות אין די שטאט, וואטעווער ס'איז, איז א ליידגע שטח, נישט קיין געבוטע שטח, אפארט פון הלכות די שטעט וואס מ'האט געגעבן פאר די לווים, וואס ס'שטייט דארט אז ס'איז געווען אינדרויסן צוויי טויזנט אמה מגרש. האט רבי עקיבא גע'טענה'ט אז דא שטייט בפירוש אז תחומין איז דאורייתא צוויי טויזנט אמה.

דער רמב"ם אבער... רבי עקיבא האט געלערנט אז "ומדותם" רעדט מען פון שבת, "ומדותם" זאלסט מעסטן פאר שבת. אזוי האט ער געהאט א מקור, יא. איך ווייס נישט וואו ער האט געלערנט אז דארט, אבער רבי עקיבא האט געזאגט תחומין איז דאורייתא, מ'דארף קוקן וואס איז די מקור. די גמרא ברענגט עס אגב, רבי עקיבא, שיטת רבי עקיבא איז תחומין דאורייתא, און זיין מקור איז די מגרש העיר.

דער רמב"ם אבער פסק'נט נישט ווי רבי עקיבא, ער פסק'נט יא אזויווי א ירושלמי וואס זאגט אז אפילו די חכמים וואס זענען מחולק מיט רבי עקיבא זאגן אז תחומין איז דאורייתא מיט צוועלף מיל, אבער די שיעור אלפים אמה איז נאך אלץ אזויווי מגרש העיר וואס שטייט אין די תורה. פון דעם האט אפשר דער רמב"ם גענומען די שיעור, אדער ס'מאכט סענס ווייל די מגרש העיר איז צוויי טויזנט אמה, וכדומה.

סא דאס איז די עיקר הענין אז תחומין לויט'ן רמב"ם, צוועלף מיל איז דאורייתא, צוויי טויזנט מיל איז דרבנן. און די אנדערע ראשונים, דער רמב"ן און אנדערע, זענען מחולק, זיי זאגן אז תחומין איז אלעמאל דרבנן, אפילו צוויי טויזנט מיל. מ'דארף וויסן להלכה וויאזוי מ'פסק'נט, איך מיין אז מ'פסק'נט, מ'ברענגט נאך אלץ ביידע שיטות, מ'דארף וויסן.

הלכה ב: פראקטישע נפקא מינות – דריי שטופן

Speaker 1:

נו, נמצאת למד, קומט אויס, דאס הייסט, וויבאלד אז מיר האבן יעצט געזאגט, וואס ער וויל ארויסזאגן איז, להלכה למעשה קומט אויס דריי זאכן. דאס הייסט, וואס מיין איך צו זאגן אז ס'איז דא א איסור תחומין? וואס איז די עיקר איסור תחומין? ס'איז דא קודם כל א זאך פון א שטאט, נאכדעם איז דא אינדרויסן פון די שטאט, נאכדעם איז דא צוועלף מיל אינדרויסן פון די שטאט. שטימט?

דער רמב"ם זאגט, אין פרק כ"ז הלכה א' קומט ארויס די הלכה אזוי, **"המהלך חוץ לתחום בשבת לוקה מכת מרדות, שכל העיר כולה כד' אמות"**. אין די שטאט אליין מעג מען גיין, ס'איז נישט דא אן איסור פון גיין צו פיל טריט, ווייל אין די שטאט מעג מען גיין אפילו ס'איז זייער א גרויסע שטאט, אפילו היתה כניניה, אפילו אויב ס'איז אזוי גרויס ווי נינוה, ווי ס'שטייט אויף דעם "עיר גדולה לאלקים", א זייער גרויסע שטאט, מעג מען, **בין שהיא מוקפת חומה בין שאינה מוקפת חומה**, ס'איז נישט קיין חילוק צי די שטאט האט א חומה אדער נישט.

Speaker 2:

זאלסטו נישט מיינען אז "מקום" מיינט אז ס'איז עפעס קלענער.

Speaker 1:

יא, אבער איך זאג "מקום", דאס האבן מיר פריער גערעדט, "מקום" הייסט די עיר. דאס איז קודם כל, אין א שטאט מעג מען גיין.

אלפים אמה מרובעות – די ווינקלעך

"וכן המהלך חוץ לעיר, אוצר השבת מעג מען גיין אלפים אמה לכל רוח". און וויאזוי מעסט מען די אלפים אמה? מען מאכט עס "אלפים אמה מרובעות כטבלא מרובעת", אזויווי א באקס. פארוואס טוט מען אזוי?

געשעט? לכאורה די צוויי טויזנט אמה אריגינעל רעדט זיך פון א שטאט, און א מענטש וואוינט אין א שטאט און דרויסן איז דא די מגרש העיר וכדומה. אבער וואס איז טאמער איז נישט אזוי?

"מי ששבת בדיר", און א דיר מיינט א שטאל, יא, א פלאץ וואו מ'האלט בהמות. "בדיר שבהמדבר, או בסהר או במערה", דיר און סהר איז די זעלבע זאך, צוויי סארטן שטאלן. "או במערה" אדער אין א הייל. א שטאל מיינט אז ס'איז א ליידיגע אפענע פלאץ, רייט? אדער אפשר איז עס ממש א שטאל פארמאכט. ס'מיינט אז ס'איז א פלאץ וואו ס'דרייען זיך בהמות. נישט קיין חילוק, דער פוינט איז אז ס'איז א רשות היחיד. א פלאץ וואס איז א רשות היחיד, "מהלך את כולה", קען ער גיין אין די גאנצע דיר, "וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח, ורביעין". ארום די גאנצע רשות לייגט ער נאך צו, קען ער צולייגן אלפים אמה. דאס הייסט, די דיר באקומט די זעלבע דין ווי א שטאט, וואס ער קען גיין אין די גאנצע שטאט, און ער קען גיין נאך אלפים אמה.

זייער גוט. סאו עני רשות היחיד, איז נישט נאר א שטאט הייסט עס האט א דין שטאט, נאר עני רשות היחיד באקומט מען אלפים אמה ארום דעם רשות היחיד וואו דו ביסט געווען שבת.

השבות בבקעה – שביתה אין א כרמלית

Speaker 1: וואס איז מיט איינער וואס ער זיצט נישט אין קיין רשות היחיד, נאר סתם אין די מדבר, רייט? יא. אדער "השבות בבקעה", א כרמלית, ער איז אין א כרמלית, "אפילו לא ישב שם שש נחת השבת שלא קנה שביתה", אפילו ער איז נישט קונה שביתה געווען, ווען ער איז קונה שביתה איז זיכער אז ווען ער איז קונה שביתה איז ער קונה שביתה אויף אלפים אמה לכל רוח. אבער אפילו ער איז נישט קונה שביתה געווען איז די זעלבע זאך, "יש לו להלך ממקומו אלפים אמה לכל רוח בריבוע". די בקעה איז נישט אזוי ווי א רשות היחיד אז מ'זאגט די גאנצע בקעה מעג ער גיין, נאר אין די בקעה מעג ער גיין אלפיים אמה. רייט, סאו אין אנדערע ווערטער איז נאך א חידוש. אז ווען מ'איז אין די שטאט אדער אין רשות היחיד האט מען די גאנצע שטאט אדער די גאנצע רשות היחיד פלאס אלפיים אמה, און ווען מ'איז אין די בקעה האט מען נאר אלפיים אמה.

רייט, גוט, סאו דא איז דא נאך א חידוש, נישט נאר אז אפילו אין א רשות היחיד קען מען גיין די גאנצע פלאס צוויי טויזנט אמה, נאר א דריטע חידוש, אז אפילו ווען מ'איז נישט אין קיין רשות בכלל, דו ביסט אין א בקעה, ווי דו ביסט, ווי דו ביסט שובת, האסטו אלפיים אמה לכל רוח, אפילו אן קיין שום מקום צו שובת זיין. און דא איז דא צוויי לעוועלס, דא איז דא איינס, דו ביסט קונה שביתה, אזוי ווי מיר וועלן זען שפעטער אז מ'וועט זאגן, וואס הייסט קונה שביתה? דאס הייסט דו זאגסט, "איך בין דא שובת, דא איז מיין הויז, און איך קען גיין צוויי טויזנט אמה פון דעם." אדער אפילו דו ביסט נישט שובת, דו ביסט געשלאפן, וואס הייסט דו ביסט געשלאפן? דו ביסט נישט שובת זיין, דו ווייסט נישט, דו האסט נישט קיין דעת, פארשידענע, קונה שביתה דארף דעת, מ'קען נישט שלאפן, מיר וועלן זען שפעטער. אבער אפילו נישט, צוויי טויזנט אמה האט מען אלעמאל.

מדידה דורך פסיעות בינוניות אין א בקעה

Speaker 1: סאו ס'איז זייער פשוט, א שטאט האט א תחום, מיר וועלן זען אין די נעקסטע פרק וועט מען זען הלכות פון דעם. מ'קען נישט, איך מיינ, אויב מ'ווייסט נישט אפשר קען מען, אבער געווענליך א שטאט האט אזוי ווי מיר האבן געזאגט א מגרש, אדער מענטשן האבן שוין גערעכנט ווי די תחום איז, מ'האט געלייגט א צעטל. דאס איז די נארמאלע קעים פון א שטאט, מיר וועלן זען בפירוש אין פרק כ"ח די הלכות וויאזוי ס'ארבעט. יעצט, אויב מ'ווייסט נישט, אבער א נארמאלע שטאט ווייסט מען יא, און ס'איז דא אפילו הלכות, מ'קען זיך סומך זיין אויב איינער האט געזאגט אז ער געדענקט אז מ'האט געמאסטן, ס'איז דא פארשידענע וועגן וויאזוי ס'ארבעט דארט. ווען דו ביסט אין א בקעה, האסטו נישט קיין פלאץ וואס מענטשן וואוינען וואס מ'האט שוין גערעכנט ווי ווייט ס'איז, סאו דעמאלטס...

אסמכתא וכדומה. דער רמב"ם האלט נישט אז ס'איז דא בעצם א דאורייתא און קיין שום שבות. די אלפים אמה איז בכלל א דרבנן. אפילו דער פסוק "תשבות" וואס דער רמב"ם האט געזאגט, האט ער נישט געזאגט אז ס'איז א דאורייתא. ער האט נאר געזאגט אז ס'איז דא א מקור, א רמז. בערך אזויווי דא האסטו "מגרש העיר", לאמיר זאגן, איז א רמז פאר די רבנן, אבער ס'מאכט עס נישט פאר א דאורייתא. אני בין זיכער אז דאס איז די שיטת הרמב"ם.

הלכה ג: תחומין למעלה מעשרה טפחים

Speaker 1: יעצט, לאמיר גיין ווייטער. "המהלך חוץ לתחום". לאמיר וויסן אן אינטערעסאנטע חקירה. וואס טוט זיך אז איינער וואקלט אין אן עולם אסורות? צום ביישפיל, מ'האט עפעס געבוט פאר אים א פלאטפארמע אין זיין וואלקן הויך. לאמיר זאגן, ער האט א פלאטפארמע איז מער קאמפליצירט. ער שפרינגט אויף עמודים וואס זענען העכער ווי עשרה טפחים. ער שפרינגט אויף עמודים וואס זענען הויך עשרה. "והן חלוקין ארבעה על ארבעה". אויב איז יעדער איינער ארבעה על ארבעה, ווערט יעדער איינער א רשות היחיד. ארבעה על ארבעה אמות, רייט? נישט ווייל ס'ווערט א רשות היחיד, ווייל ס'ווערט א רשות בפני עצמו. ס'איז נישט ווי גוד אסיק למעלה מעשרה טפחים. רייט, אזוי גייט זאגן.

ס'איז דא א הלכה מיט דעם, ווייל דא איז דא א ספק. וואס איז דער ספק? דער ספק איז, ס'איז דא תחומין למעלה מעשרה, און ס'איז נישטא תחומין למעלה מעשרה. ס'איז דא א דין תחומין העכער עשרה טפחים. איז דא א ספק דאורייתא, און ממילא די תחומין זענען יעצט פון דאורייתא. אויב מ'גייט מער ווי צוועלף מיל, נאר איז דארט זיין א ספק דאורייתא. ווייניגער דארף זיין א ספק דרבנן. אזוי קומט אויס לכאורה. איז דא א ספק.

"אבל אם המקום שיש בו ארבע על ארבע", אויב אבער די עמודים זענען יא גבוה ארבע על ארבע, דעמאלט איז גבוה ברייט, גבוה עשרה. אויב אבער דער פלאץ ארויסערווייל די עמודים זענען ממש פלעטפארמס געבוט גובה ארבע על ארבע, הייסט עס בכלל נישט למעלה מעשרה טפחים, ווייל אזוי קומט אויס די הלכה למעשה, און דארטן איז יש איסור תחומין, און דארטן איז ער יא חייב מדאורייתא אויב ער וואקט מער ווי שני אלפים אמה.

די הלכה פון למעלה מעשרה פארשטייט זיך נישט אמת'דיג למעשה ביי די אופן פון די עמודים, נאר ווען מ'פארט אין א שיף אדער אזא סארט זאך. אפילו ווען מ'פארט אין א וואגן איז אן אנדערע שמועס, ס'איז דא נאך זאכן. אבער ס'איז אויך דא, אמת, אויב ס'איז אויך דא אזא זאך וואס הייסט למעלה מעשרה, אפילו נארמאלע קעיסעס, נישט נאר ווען מ'פארט אין א שיף, נאר סתם אז ער וואקט אויף א, וויאזוי הייסט עס, אויף עמודים.

דיסקוסיע: תחומין אין א כרמלית

Speaker 2: די קשיא איז וועגן א כרמלית צו ס'איז דא תחומין. אז מ'איז טרוקן איז מען נישט חייב, ווען מ'איז רטוב דעמאלט איז מען חייב. וואס איז די פראבלעם? וואס איז די פראבלעם מיט תחומין שבת מיט טראגן? דער פלאץ איז א רשות היחיד יעצט. איך מיינ, אויב ס'איז דא ארבע על ארבע און ס'איז גבוה עשרה.

Speaker 1: אויב איז עס מדאורייתא א רשות היחיד, איז תחומין שבת וואס איז אין רשות היחיד איז נישט קיין פראבלעם. דארט די הלכות, ווי גרויס ס'איז, ווי ס'ווערט א רשות היחיד, אפשר איז עס אנדערע הלכות.

Speaker 2: זייער גוט. ווייטער זאגט די רמב"ם אזוי, מי ששבת... האסטו די משנה? מי ששבת בדיר. זייער גוט.

הלכה ד: מי ששבת בדיר – שביתה אין א רשות היחיד וואס איז נישט א שטאט

Speaker 1: סאו דאס איז, דאס רעדט מען כללי ווען מ'וואוינט אין א שטאט. אין א נארמאלע קעיס, לאמיר שוין אנציען. אין א נארמאלע קעיס, א מענטש וואוינט אין א שטאט, האט ער די תחום שבת, יא? יעצט קענען מיר לערנען וואס ס'געשעט ווען מ'וואוינט נישט אין א שטאט. דאס הייסט, מ'וואוינט יא, אבער ווען שבת איז ער נישט אין א שטאט. סאו וואס איז

די רבנים געלאזט אויף א מענטש זאל זיין סטאק. דאס איז די ערשטע שאלה וואס דו שטעלסט.

דיון (המשך): מדידת תחום שבת דורך פסיעות בינוניות — דין או קולא?

Speaker 1: איך זאג דיר, ער האט א מקום קבוע, ער שובת דארט יעדע וואך, אבער ער איז דארט א בהמה'שע טייל, מ'ווייסט וואס ס'גייט דארט פאר. דו ווייסט נישט, ס'איז א קשיא אויף אים, ווייל דו וועסט זען אין קעגנעזעצטן פרק הוצאה, דו וועסט זען אז ס'איז דא א גאנצע אינדוסטרי פון תחומין מעסטערס.

מיין פוינט איז אז דאס איז א קולא, דאס איז נישט דער דין פון תחום שבת גיין, דאס איז א קולא אז מ'מעג אזוי טון, ווייל דאס איז מיט די רבנים, האבן די רבנים געלאזט אז א מענטש זאל נישט זיין סטאק. דאס וואס יעדער הייסט עס האט נישט געהאלפן, פארשטייט? ער ברענגט אז ס'איז דא וואס זאגן אז די היתר איז נאר לצורך מצוה למשל.

נאכאמאל, מעסטן דאך פסיעות, דאס איז די הלכה. פסיעות בינוניות. נאכאמאל, ער זאגט אז דאס איז א קולא. איך ברענג מיר א ראייה וואס איך זאג, אז דאס איז א געוויסע קולא אז מ'מעג זיך סומך זיין אויף די צוויי טויזנט פסיעות בינוניות, און דאס איז נאר... איך ווייס נישט פון וואו דו נעמסט אז ס'איז א גרויסע קולא. די משנה ברורה רעדט וועגן מדידה, ער רעדט וועגן א קולא וועגן די גאנצע פראבלעם. ער רעדט פון די הלכה, ער רעדט פון די הלכה. אויב מ'ווייסט נישט... מ'האט דאך פריער געלערנט צו מ'מעג מאכן א משכנתא, צו מ'מעג מודד זיין בשבת. וואס? ניין, וואס פאלט דיר איין? דאס רעדט אין שבת, ער רעדט פון די הלכה. אוודאי רעדט ער פון די הלכה. ס'איז נישט קיין שייכות, דאס איז מדידה בשבת, מ'רעדט ציילן פסיעות, נישט קיין מדידה, נישט דאס איז די נושא. איך ווייס נישט, מ'דארף טשעקן, ביי מיר שטייט נישט יום טוב.

אזוי, איך זאג דיר אז דאס איז א קולא. זיכער א קולא. יעצט, אקעי, עד כאן איז בעצם האבן מיר געלערנט וואס איז דער קאנצעפט וואס הייסט תחום שבת, פשוט ארויסגיין חוץ לתחום, און נאך צוויי טויזנט אמה ארום, נישט קיין חילוק צו דו ביסט אין א שטאט, נישט קיין חילוק צו דו ביסט אין א בקעה, אלעמאל איז דא צוויי טויזנט אמה, דאס איז בעסיקלי וואס מ'האט געלערנט, יא?

הלכה ה-ו: כלתה מדתו בתוך עיר או רשות היחיד

הכלל: השובת בעיר לעומת הבא לעיר

Speaker 1: יעצט גייען מיר לערנען, דער מענטש בעצם, אדער אן אנדערע מענטש וואלטן געזען, די הלכה הייבט זיך אן פון א מענטש וואס איז אינדרויסן פון א שטאט, ער האט נישט שבת אנגעהויבן אין א שטאט, ווי ווייט מעג ער גיין אויב ער באמפט אריין אין א שטאט אינמיטן זיין וועג. שטימט? **אלפים אמה שיש לו להלך, בשלמא מדידת אלפים אמה נגמרת בתוך דירה או סירה או מערה,** אדער אין רשות היחיד, וואס דעמאלטס איז מסתמא ער מעג גיין די גאנצע רשות היחיד, אדער אין די שטאט וואס ער מעג גיין די גאנצע שטאט. מען זאגט נישט אז דעמאלטס וועלן מיר גיין, ווייל די שטאט אדער די מקום וואו ער מעג גיין האט זיך אנגעהויבן אין זיין אלפים אמה, באקומט ער יעצט נאך די גאנצע שטאט. עס ארבעט נישט אזוי. **אלא מהלך כל אותה מדידה,** ער מעג נאר גיין ביז די ענד פון זיין אלפים אמה, **ואין אומרים הואיל ונכנס למדידה בתוך רשות היחיד מהלך את כולה.**

זייער גוט. סאו די דין וואס מיר האבן געלערנט אז רשות היחיד לכתחילה, אדער א שטאט, ס'איז די זעלבע זאך, די לכתחילה'דיגע פלאץ וואו דו ביסט קענסטו גיין כולו, דאס איז נאר בתחילה כולו, נישט בסוף. רייט? ווען דו ביסט אין א שטאט, מעגסטו גיין די גאנצע שטאט פלאס. אבער דו קומסט אן אין א שטאט, קענסטו נישט גיין די גאנצע שטאט, נאר ביז די ענד פון דיין תחום, אפילו אין רשות היחיד. יא, עס קען זיך מאכן אז א מענטש זאל זיין תחום שבת זיך ענדיגן אינמיטן א הויז, ער מעג נאר גיין ביז אינמיטן יענע הויז.

א בקעה איז נישט קיין פלאץ וואס... ניין, איין ידיעה, דאס הייסט, די איין ידיעה, ווען דו ביסט שובת אין א בקעה ווייסטו נישט, ווייל דו האסט נישט קיין... אויב ער איז שובת אין עני רענדאם פלאץ, דארף ער רעכענען פון דארט, אמת? ניין, ער רעדט פון א דבר שכיה, ס'דא אין אנדערע פלעצער, אין א רשות היחיד אדער אין א שטאט וואס האבן עירוב, ארום דעם ווייסן מענטשן בערך די תחום שבת, ס'איז נישט אין בקעה. און וויאזוי ווייסט מען יא? **"מהלך אלפים פסיעות בינוניות"**, ער זאל גיין אלפים, צוויי טויזנט בינוניות'דיגע טריט, **"וזה יהא לך תחום שבת"**, דאס איז די תחום פון אלפים אמה.

דיסקוסיע: צי איז פסיעות בינוניות א לכתחילה'דיגע מדידה?

Speaker 2: אוי, איך מיין אז דאס איז נישט נאר א... דאס איז נישט קיין עצה, ווייל בעצם אפשר קען מען זיך סומך זיין אויף דעם.

Speaker 1: באופן כללי, מ'קען אפשר טראכטן, ס'איז דא בעסערע וועגן צו וויסן ווי די תחום, און נישט דאס איז אזוי ווי די דין. אויב אין אזא קעיס מעג ער זיך סומך זיין אויף די סארט מדידה, ס'איז נישט קיין אמת'דיגע מדידה. ווען מ'איז מודד אמת'דיג, מ'איז נישט יוצא מיט אזא סארט מדידה. מ'דארף רעכענען מיט א שטריק, וואטעווער, מ'וועט זען וויאזוי מ'רעכנט אמת'דיג. ס'איז נישט קיין חילוק, צוויי טויזנט אמה און אלפים פסיעות בינוניות איז נישט די זעלבע זאך. ס'איז בערך די זעלבע זאך. אויב דו ביסט אין א סטראק סיטואציע, לאזן דיר די חכמים זיך מעסטן אזוי, **"וזה יהא תחום שבת"**. די גמרא זאגט, **"וזה יהא תחום שבת"**, דאס איז דיין תחום שבת, אבער ס'איז נישט אמת'דיג די תחום שבת, ס'איז נישט קיין וועג פון מעסטן. די וועג פון מעסטן איז דא אנדערע הלכות וויאזוי מ'דארף אמת'דיג מעסטן. לכתחילה.

Speaker 2: קענסטו זאגן אז דאס איז בדיעבד?

Speaker 1: בדיעבד, א נארמאלער מענטש, פסיעות בינוניות איז בערך צוויי טויזנט אמה, מ'מעג זיך סומך זיין אויף דעם ווען מ'האט נישט קיין אנדערע... מ'ווייסט נישט עפעס אנדערש. אדער אפשר אין א בקעה, אפשר אין א שטאט מעג מען זיך נישט סומך זיין אויף דעם, מ'דארף זען.

Speaker 2: אין א רשות היחיד, דו קאמפערסט א גאנצע צייט צו א שטאט, דו זאגסט אז א שטאט, ארום א שטאט איז דא א באקאנטע...

Speaker 1: יא, יא.

Speaker 2: ...איז דא א באקאנטע תחום שבת. ער וויל דאך זאגן ארום א רשות היחיד אויך. ער דארף מעסטן, אין רשות היחיד איז אויך דא א מקום קבוע, ער דארף מעסטן, יא.

Speaker 1: מ'דארף זען. עקשולי, ס'איז א קולא, ס'איז נישט קיין וועג פון מעסטן, ס'איז נישט...

Speaker 2: וואס איז בקעה אנדערש ווי...

Speaker 1: אזוי ווי דו האסט געזאגט. דאס איז אייביג די היתר אויף אן עני ידיעה, אדער ס'האט עפעס ספעציפיש מיט בקעות?

Speaker 2: ניין, ס'איז א בקעה, ס'איז א פלאץ וואו מ'ווייסט נישט. אין א רשות היחיד ווייסט מען בעסער. אוודאי ווייסט מען בעסער.

Speaker 1: פארוואס ווייסט מען בעסער אין א רשות היחיד?

Speaker 2: ווייל ס'איז דאך דא א מקום קבוע, דו ביסט שובת דארט יעדע וואך, וואטעווער, ס'איז דא דארט א בהמה שטאל, מ'ווייסט וואס גייט פאר דארט.

Speaker 1: אבער ער ווייסט די שיעור תחום שבת?

Speaker 2: ער ווייסט נישט די שיעור תחום שבת. ער ווייסט נישט די שיעור תחום שבת. ווייל דו וועסט זען אין קעגן פרק ו', דו וועסט זען, ס'איז דא א גאנצע אינדוסטרי פון תחומין מעסטערס. מ'בויעט עס, דאס איז א קולא, דאס איז נישט קיין, דאס איז נישט דער דין פון תחומין שבת, דאס איז א קולא אז מ'מעג אזוי טון, מסתמא ווייל ס'איז מיט די רבנים, און האבן זיי

פון די שטאט, ווייל שטייט, בקיצור, אויב מ'קומט אן אינמיטן א שטאט דיין צוויי טויזנט אמות, ביז דארט סטאפט ער. טאמער די שטאט, דיין צוויי טויזנט אמות איז נאך די שטאט, ווערט די גאנצע שטאט אסאך קלענער, און דו קענסט גיין נאך מער וואס ס'איז דיר געבליבן פון דיין תחום פחות ד' אמות.

הלכה ח: מי שכלתה מדתו בחצי העיר — טלטול בלי הליכה

חידוש: הוצאה מותרת אפילו כשהליכה אסורה

Speaker 1: עד כאן האבן מיר געלערנט. סאו יעצט גייען מיר זען וועגן דער מענטש, דער מענטש וואס ער איז געגאנגען, און ס'איז דא א רשות היחיד לאמיר זאגן, אדער א שטאט וואס איז גרעסער פון זיין תחום. דאס איז אן אינטערעסאנטע קעיס. דאס הייסט, געווענליך הוצאה איז קלענער פון א תחום, כולי, ווייל הוצאה איז נאר אין די רשות היחיד, תחום איז די גאנצע שטאט. אבער ס'קען זיך דא מאכן א מענטש וואס זיין תחום איז קלענער פון די רשות היחיד. ער איז אנגעקומען אינמיטן א שטאט, לאמיר זאגן אז ס'איז דא א עירוב, ווייל דא איז א פלאץ וואו מ'מעג מטלטל זיין, אדער פחות מד' אמות רשות הרבים וכדומה.

סאו זאגט דער רמב"ם אז מ'מעג, ער מעג טראגן, יא, ער מעג טראגן, ער מעג נישט גיין, אבער ער מעג ווארפן. ער טאר טאקע נישט וואקן, ער האט נאר אפאר אמה, אבער יא, ס'איז א רשות היחיד וואו מ'מעג טראגן, מעג ער אים יא טראגן. ווי איז דער לשון? **"מי שכלתה לו מדתו בחצי העיר, לא ילך יותר מחצי העיר, שאין לו אלא ד' אמות בלבד, ואפילו אין מהלך אלא זעיר מדתה, אינו יכול לילך יותר מד' אמות. אבל כל המקום שהוא מותר בטלטול, ומותר להוציא ולהכניס בו"**.

דיון: וויאזוי קען ער טראגן אן צו גיין?

Speaker 2: לאמיר זאגן ס'איז דא א עירוב, ס'איז א רשות היחיד, וואסעווער. איז דער גוי טאר נישט וואקן, אבער ער קען יא טראגן. אבער ער קען דאך אויך נישט טראגן וויאזוי ער זאל טראגן, טראגן מיינט דאך וואקן.

Speaker 1: נאר די תשובה איז, אויב האט ער א וועג דורך זריקה, דאס הייסט נישט ווי ער וואקט, אבער די חפץ גייט יא מיט אן אנדערן מהלך, איז מטלטלין את החפץ, מ'מעג מטלטל זיין דורך על גבי חבירו אדער דורך זריקה, יא, לכאורה דאס איז פשוט. וואס האט הוצאה צו טון מיט...

אה, נאר וואס דען, באלד וועלן מיר זען אין אנדערע פלעצער, ס'איז דא יא א זאך ווי תחומין פאר חפצים. און ער זאגט אז דאס מוז זיין, מ'רעדט זיך נישט פון זיינע חפצים וואס זענען געקומען מיט אים, ווייל די חפצים זענען אויך קונה שביתה, און מ'טאר נישט דערמאנען. חפצים אין די שטאט. חפצים בכללי זענען נישט ארויסגענומען געווארן חוץ לתחום, פונקט ווי מענטשן. דאס הייסט, מ'דארף זען הלכות וועגן דעם באלד. רייט? יענץ האבן מיר שוין געלערנט, אבער א ביסל וכדומה. סאו, דאס רעדט זיך אין אנדערע... קונטרס זאגט אז ס'האט נישט קיין איסור הוצאה. איך מיין, ס'קומט ארויס פון דעם אז הוצאה קען זיין מותר בהוצאה, אפילו ווען ס'איז אסור בהליכה וועגן תחום.

דוגמא נוספת: הקיפיהו גוים מחיצה בשבת

Speaker 1: זיי ברענגען נאך א פאל ווי מ'מעג מטלטל זיין און טראגן, אבער מ'טאר נישט וואקן. **"היה יושב בבקעה, ואין לו אלא אלפים אמה. הקיפיהו גוים מחיצה בשבת, אם לשם דירה עשוה, מותר לטלטל בכלה, ואין לו אלא אלפים אמה"**. דאס הייסט, גוים האבן אים ארומגענומען דעם פלאץ מיט א מחיצה, און זיי האבן עס געמאכט פאר זיך. וואס האט דאס צו טון? זיי האבן עס געמאכט פאר אים? ער ווייסט נישט... דאס הייסט תשמיש פון די... אינטערעסאנט. איך ווייס נישט צו מיר האבן געלערנט אזא זאך. מיר האבן געלערנט אזוי... ניין, ווי דו זאגסט, לאמיר זאגן קודם די הלכה, נאכדעם וואס דו זאגסט.

ביאור ההלכה: שביתה קונה ערב שבת, אבל מחיצה מתרת טלטול

הסברא: מדוע השוכת בעיר שונה מהבא לעיר

Speaker 1: אבער דער תירוץ איז דארטן ווי ער איז אין די שטאט, ווען ער הייבט אן אין די שטאט, ער איז שוכת געווען אין די שטאט, איז די גאנצע שטאט זיין ד' אמות. משא"כ ווען ער איז נישט שוכת געווען אין די שטאט, באקומט ער נאר זיין אלפים אמה.

החריג: כשהעיר מובלעת בתוך תחומה

Speaker 1: אבער ס'איז יא דא איין וועג וויאזוי ס'קען אים העלפן אז ער קומט אן אינמיטן א שטאט. וואס איז דאס? **אבל אם כלתה מדידתו במקצת העיר או במקצת המערה,** אז זיין אלפים אמה ענדיגט זיך ביי די ענד פון די שטאט, אינמיטן, נישט די ווינקל, אינמיטן, במקצת, בחלק מן העיר. דאס הייסט, אז זיין צוויי טויזנט אמה ענדיגט זיך צוויי בלאקס אריין אין שטאט, ס'איז הונדערט בלאקס איז נישט קיין חילוק. **אבל אם היתה אותה רשות היחיד נבלעת בתוך אלפים אמה שלו,** דאס הייסט, די גאנצע זאך איז אין זיין אלפים אמה, דעמאלטס קוקט מען אן די גאנצע רשות היחיד ווי איין ארבע אמות, **ומשלימין לו את השאר.** ער האט נאך ווייטער, נאכ'ן ענדיגן די רשות היחיד באקומט ער נאך וויפיל ער דארף האבן צו ענדיגן די אריגינעלע. וויפיל ס'איז אים איבערגעבליבן פון די אריגינעלע. אבער דאס איז נאר אויף רשות היחיד, נישט אויף א עיר. אה, ס'איז אויך דא אויף א עיר, מיין איך. יא, ס'איז אויך דא אויף א עיר, איך מיין ס'איז די זעלבע זאך. קוק, ער גייט זאגן די דוגמא. אה, אמת, געווענליך א עיר איז נישט גרעסער ווי צוויי טויזנט אמה, אבער ס'קען זיין. קוק, ער גייט זאגן מיט זיין משל.

דוגמא: אלף אמה עד העיר, והעיר אלף אמה

Speaker 1: קוק, **"היה לו אלף אמה ממקום שביתתו"**, ער האט טויזנט אמה פון זיין מקום שביתתו וואו ער איז געווען ווען ס'איז געווארן שבת, אדער פון די שטאט וואו ער איז, **"ומחוץ לעיר עד מדינה או מערה"**, ביז מ'קומט אן צו אן אנדערע שטאט אדער אן אנדערע מערה, וואס איז אליין **"מלאה אלף אמה או פחות מאלף"**, **"מודד את כל המדינה או המערה שהיא פחות מאלף"**, כאילו גייט די גאנצע אלף אמה, **ומהלך חוצה לה ומשלים לו לאלף אמה פחות ארבע אמות"**.

יא, ווייל די שטאט ווערט ד' אמות, און די ד' אמות נעמט ער אראפ זייער ערנסט, ליטעראלי. ס'בלייבט אים פיר אמות, קיצור, ער קען סובטרעקטן, עקזעקטילי. ער נעמט אראפ פון די שטאט, די שטאט ווערט אראפ פון ווי גרויס ס'איז, ס'ווערט נאר פיר אמות. כל זמן וואס, כאילו די גאנצע שטאט קען נישט זיין צו גרויס, ווייל ס'מוז זיך ענדיגן די גאנצע שטאט בתוך זיין צוויי טויזנט אמה.

בכל אופן, עני גאנצע שטאט אדער גאנצע רשות היחיד וואס ענדיגט זיך בתוך דיין תחום ווערט בטל, ס'ווערט אין די ד' אמות.

הלכה ז: אם העיר גדולה מתחומה

Speaker 1: דאס איז אבער נאר ווען די פלאץ, די מדינה אדער מערה, אפילו אויב די מדינה אדער מערה איז פחות אלף אמה, וויאזוי פונקטליך? איך רעד ווען ער קומט אריין אין א פלאץ וואו ער מעג גיין, אין א עיר אדער א רשות היחיד, און ס'איז אלף אמה, מעג ער גיין די גאנצע אלף אמה, און נאכדעם קען ער גיין נאך א אלף אמה וואס איז אים געבליבן, רייט? ער געבט א משל, ס'איז אים געבליבן אלף אמה, רייט?

אויב אבער אלף אמה וואמה, ס'גייט ארויס פון זיין תחום, נישט ער איז געגאנגען טויזנט אמה, און יעצט גייט ער ארויס איין אמה אפילו פון זיין תחום, אין די שטאט, שייטלטנה פעמים, שיש בה בקיעת נשמה, ווייל די חידוש פון דעם איז אז די גאנצע שטאט ווערט אזויווי א ד' אמות. אבער דאס איז נאר ווען ער האט די גאנצע שטח פון די שטאט צו וואקן אין דעם.

אקעי, דאס איז נאר ווען די שטאט איז קלענער פון זיין גאנצע תחום.

רייט. אויב די שטאט גייט ארויס איין מהו שהוא פון זיין ד' אמות, דעמאלטס... ס'איז א גרויסע פארלוסט, כולי האי, ווייל דעמאלטס קען ער אפילו נישט גיין ביזן ענד פון די שטאט. ער קען אפילו נישט גיין ביזן ענד

אדער ביבשה, בהרבה איז ער געקומען אויף די יבשה. אינטערעסאנט פארוואס ער גייט דא ווייטער אריין אין דעם. "אם נכנס בתוך אלפים אמה קודם שיקדש השבת", א מענטש האט דאך די גאנצע שטאט פלאץ אלפים אמה. וואס טוט זיך ווען ער איז נישט געווען אין די שטאט ערב שבת, אבער ער איז געווען אין די אלפים אמה קרוב לעיר? "אף על פי שלא היה לו מדינה ערב שבת", ער איז נישט געווען אין די שטאט ערב שבת ווען ס'איז געווארן שבת, ער באקומט ארויף די זעלבע הלכה אז ער באקומט די גאנצע שטאט פלאס די אלפים אמה לכל רוח. ס'האט נישט צו טון מיט דאס זיין דווקא אין די שטאט. נאר וויבאלד ער איז אין די אלפים אמה קרוב לעיר הייסט עס ווי ער איז שובת אין די שטאט.

חידוש: די דעת העלפת

Speaker 1: דאס איז אבער נאר אויב ער איז בבא בדרך. דאס הייסט, אויב ער איז לכתחילה שובת געווען אינדרויסן, נאר פונקט דא מיינט עס ווייל ער האט זיין דעת אריינצוגיין אין די שטאט. סאו אויב ער איז שוין... איך וועל דיר פרעגן, א שטאט איז נישט אינקלודינג זיין תחום שבת. אויב איינער וואוינט טויזנט אמה ארויס פון א שטאט, זיין תחום איז דאך ארום פון דארט. ער קען נישט זאגן איך בין פארט פון די שטאט. אבער אויב ער איז בבא בדרך, אזוי פארשטיי איך די הלכה, און איך דארף טשעקן, זיין דעת איז אריינצוקומען אין שטאט, אזוי לאנג ער איז שוין אין די תחום פון די שטאט הייסט ער שובת געווען אין די שטאט, נישט ער איז שובת געווען אינדרויסן. שטימט? איך ווייס נישט, איך דארף קוקן די הלכה וועגן איינער וואס איז נאך צו... דאס הייסט איך זאג, ס'איז נישט פשוט אז א שטאט איז מיט זיין צוויי טויזנט אמה, דאס איז די תחום שבת. די חידוש איז אז וויבאלד ער איז געווען אין זיין דעת, הייסט ער שוין כאילו ער איז געווען אין די שטאט.

דאס איז וואס איך מיינ. יא, קען ער שבת אריינגיין און גיין מהלך זיין די גאנצע שטאט פלאס די תחום שבת, די צוויי טויזנט אמה פון די שטאט.

היה בא למדינה וישן בדרך

Speaker 1: "היה בא למדינה וישן בדרך", ער איז געגאנגען אריינגיין אין די שטאט און ער איז איינגעשלאפן אויפ'ן וועג אריין, "ולא נודע לו", ער האט זיך אויפגעוועקט בשבת, "וכשניער מצא עצמו תוך העיר", ער האט זיך אויפגעוועקט און ער האט געטראפן אז ער איז אין די שטאט. ער האט נישט געוואוסט אז ער איז אין די שטאט.

Speaker 2: יא, וואס הייסט דאס? וויאזוי קען ער שלאפן און ער ווייסט נישט? ער וואקט שלאפנדיג, דער מענטש? וואס טוט זיך מיט דעם מענטש?

Speaker 1: ניין, ער איז געווען אונטערוועגס צו די שטאט און ער איז איינגעשלאפן, און ווען ער האט זיך אויפגעוועקט האט ער געזען אז די פלאץ וואו ער האט געשלאפן איז שוין געווען אין די תחום שבת.

Speaker 2: אה, ער האט נישט געוואוסט וואו ער איז, און יעצט האט ער געכאפט. אקעי.

Speaker 1: "הרי זה יכנס לה", קען ער אריינגיין אין די שטאט, "ויהלך את כולה", ער קען נוצן די גאנצע שטאט, ער איז קונה שביתה אין די גאנצע שטאט, "וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח", ער באקומט נאך די אלפים אמה נאכדעם. פארוואס?

Speaker 2: ניין. די שטאט הייסט על פי דין אזוי.

Speaker 1: אפילו ער האט נישט געוואוסט אז ער איז שוין אין די אלפים אמה פון די שטאט, הייסט דאך אז ער איז געווען על פי דין אין די שטאט. "לפיכך קונה שביתה בעיר החדשה כמוהו, כאילו נכנס לתוכה". ער איז געווען אין די תחום, און זיין כוונה איז אויך געווען צו זיין אין די תחום, אפילו ער האט נישט געוואוסט אז ער איז אין די תחום, איז דאס גענוג.

אה, סאו פון דא האב איך גענומען מיין איידיע אז ס'האט עפעס צו טון מיט די דעת. דו זעסט אז די דעת העלפת אזוי פיל, דערפאר אז ער ווייסט נישט אז ער איז אין די תחום, הייסט עס שוין אז ער איז אין די שטאט, ממילא קען ער גיין אזוי ווי די דין פון די גאנצע שטאט.

Speaker 1: די הלכה איז אזוי: ער מעג נאר גיין די אלפים אמה אין די גאנצע בקעה. אפילו ס'איז דורך א מחיצה, אפילו די בקעה איז יעצט געווארן א רשות היחיד. פארוואס? ווייל שביתה איז קונה ערב שבת. ווייל ווען ס'איז געווארן שבת האט ער נאר געהאט אלפים אמה אין די בקעה. אבער די שביתה האלט נישט דייקא מיט וויאזוי ס'איז געווען ערב שבת, ווייל די שביתה איז געווארן א רשות היחיד דורך מחיצות. ממילא, מותר לטלטל בכל המחיצה, על איזורו, ומותר לטלטל לשם דירה. אויב האבן זיי עס ארומגענומען לשם דירה, וואס דאס וואלט געמאכט פאר א כשר'ע מחיצה, איז דאס מטלטל אזא מערגער, אבער גיין טאר ער נישט.

שאלה: גוי שעושה מחיצה בשבת — מותר ליהנות?

Speaker 2: דו פרעגסט אן אינטערעסאנטע זאך, אז מיר האבן געלערנט אין, איך ווייס נישט שוין, פרק ו' אסאך פריער, אז אויב א גוי טוט א זאך פאר א איד, טאר מען נישט הנאה האבן. בפרט אויב ער מאכט א הלכה'דיגע זאך. אין די קעיסעס וואס מיר האבן געלערנט דארט, ער צינדט אן א לעכט, אדער ער מאכט א כבש אראפצוגיין פון די ספינה, אזעלכע סארט זאכן. אבער איך געדענק נישט וואס די הלכה איז אויב א גוי מאכט א מחיצה, וואס די מחיצה איז מתיר פאר די איד צו טון עפעס הלכה'דיג. פארשטייט וואס איך זאג? איך ווייס נישט, מ'דארף קוקן. מיר האבן געמיינט, עפעס אין פרק ו' איז נישט געווען אזא קעיס, עס ליעסט. אבער איך געדענק אז יא, מיר האבן שוין גערעדט וועגן א מחיצה וואס גוים האבן געמאכט אין שבת, רייט? אין הלכות פון הוצאה, אין פרק י"ד?

Speaker 1: זיי האבן געלערנט די הלכה אז א מחיצה קען מען מאכן אפילו אין שבת? זיי האבן געהאט ווען מענטשן זענען א מחיצה, ניין? יא, די סייט האט ס'האט מחיצות וואס אפילו א איד מעג מאכן שבת. אבער ס'איז דא עפעס א הלכה וועגן מאכן א מחיצה שבת, מ'טאר נישט. דאס הייסט, אבער אויב איך געדענק לגבי די ענין פון...

מחיצה הנעשית בשבת - פרק ט"ז הלכה כ"ב

Speaker 1: אין הלכות פון הוצאה אין פרק י"ד מיר האבן געלערנט די הלכה אז א מחיצה קען מען מאכן אפילו אין שבת.

Speaker 2: יא, דאס האט מחיצות וואס אפילו א איד מעג מאכן אין שבת. אבער ס'איז דא אפשר א הלכה וועגן מאכן א מחיצה שבת, מ'טאר נישט. אבער איך געדענק, לגבי ענין פון הוצאה טוישט עס נישט.

Speaker 1: "מותר להעמיד מחיצות של אדם בשבת", יא. "מחיצה הנעשית בשבת" שטייט... אה, אבער דער רמב"ם זאגט דאך נישט וועגן א גוי. אין פרק ט"ז הלכה כ"ב שטייט אז א מחיצה וואס ווערט שבת איז כשר, אויב א איד האט עס געמאכט במזיד טאר מען עס נישט ניצן, אזוי ווי כל מלאכה וואס א איד טוט במזיד. אויב ער טוט בשוגג, מעג מען עס יא ניצן. אבער שלא יתאסר מטלטלין, בקיצור, ער רעדט פון א איד וואס מאכט א מחיצה שבת. ס'סאונדט יא, אז הנאה פון מלאכה איז דאך הנאה פון א מלאכה, לויט דעם א גוי דארף אויך זיין אסור. אקעי, איי דאוונט נאו.

אבער מסתמא, ווי איז דא גוים וואס גייען ארום צו מאכן מחיצות פאר אידן זאלן קענען טראגן? ווען די גוים מאכן מחיצות, איז לאו דווקא אז אויב למשל ס'איז נישטא קיין בנין אין דעם, זיי שטעלן אויף עפעס זאכן באופן... אקעי.

איז דאס איז בעיסקלי וואס מיר האבן געלערנט יעצט איז, וואס האבן מיר יעצט געלערנט? אזוי ווי כללים פון... סתם אן אינטערעסאנטע הלכה, ס'קען זיין א טיטול וואס גייט ווייטער פון די תחום און ער מעג מיטטלטל זיין. אקעי.

מי שהיה בא בדרך ליכנס למדינה - הלכה ט-י

הבא בדרך ונכנס בתוך אלפים אמה קודם שבת

Speaker 1: "מי שהיה בא בדרך ליכנס למדינה", איינער איז געווען אויפ'ן וועג צו אריינגיין אין די שטאט. די חילוק איז ער איז געקומען ביים

מי שהחשיך חוץ לתחום המדינה
Speaker 1: "מי שהחשיך חוץ לתחום המדינה", ס'איז געווארן שבת, ער איז געווען אינדרויסן פון תחום המדינה, "אפילו אמה אחת, הרי זה לא יכנס", ער טאר נישט אריינגיין, אפילו ס'איז נאר איין אמה אוועק, טאר ער נישט אריינגיין.

נאכאמאל, די זעלבע זאך. ניין, תחום המדינה מיינט לחוץ ל-2,000 אמה. זאג מיר נישט אז ער באקומט יעצט נאך ד' אמות, אז אויסער די 2,000 אמה האט ער נאך די ד' אמות וואס איז רשותו של אדם. ער האט נישט, ווייל ער איז אינדרויסן פון די חוץ לתחום, און אינדרויסן פון די תחום איז אפילו איין אמה אינדרויסן פון די חוץ לתחום, הייסט ער איז אינגאנצן חוץ לתחום.

נאר וואס? ער האט נאר געקענט האבן די 2,000 אמה צו קענען אריינגיין אין די חוץ המדינה. ער קען גיין אין די מדינה. זיין תחום שבת האט זיך געענדיגט אין די שטאט. און ס'איז דא א מהלך עס אויף מדותיך כמו שמעתי.

רגל אחת חוץ לתחום

Speaker 1: לכאורה, "רגל אחת חוץ לתחום", דאס איז דאך שוין אריינגעוואקט מיט איין פיס אריין אין תחום. אדער ביי די פריערדיגע, ער איז ארויסגעגאנגען נאר מיט איין פיס, לאמיר זאגן. "רגל אחת חוץ לתחום" איז א רמז, אז ער האט געהאט די קולא. איין פיס איז נאך אין די ד' אמות. איין פיס איז ארויס. מיט איין פיס אינדרויסן הייסט נאך נישט דרויסן פון די תחום. אבער איין אמה, יא, דאס איז בעסיקלי די חידוש.

מחלוקת רמב"ם און ראב"ד

Speaker 1: כ'זע דאך אויך אז די ראב"ד איז מחולק אויף די דין פון איין אמה. די ראב"ד האלט יא, אז אויב מ'איז ארויסגעגאנגען ווייניגער פיר אמות, קען מען נאך צוריקגיין. אזוי איז משמע, איך פארשטיי קלאר די ראב"ד. ער האט דאך די ד' אמות אויף אנדערע זייטן, נישט נאר אויף איין זייט ווי די רמב"ם האט געהאלטן. מ'דארף זען צו ס'איז... יא.

זייער גוט.

מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת - הלכה יב-יג

יצא שלא לדעת - אין לו אלא ארבע אמות

Speaker 1: "מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת". ביז אהער האט מען געלערנט הלכות, עיקר הלכות תחומין, וואס הייסט ווי ווייט מ'איז אין די תחום. יעצט גייט מען לערנען אינטערעסאנטע אופנים וויאזוי א מענטש איז ארויס פון די תחום, אבער ס'איז דא אופן וואס ער האט א וועג ארויס, ער קען צוריקגיין. לאמיר זען.

יא. "מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת" - ער האט נישט געוואוסט אז ער גייט ארויס חוץ לתחום - "כגון שהעידוהו גוים או רוח רעה". ווער טראגט אזוי א מענטש ארויס פון די תחום? רוח רעה מיינט ער איז געווען אין א שלעכטע מוד און ער איז ארויסגעגאנגען, ער האט זיך נישט געסטאפט מיט זיך. רוח רעה מיינט אזויפיל ווי א שיגעון. איך האב עס געמאכט אביסל סאונדן עקסטרעם. רוח רעה מיינט נישט אז ס'איז געקומען א רוח און אים געמאכט פליען. דאס איז וואס איך מיינן צו זאגן. רוח רעה מיינט ער איז געווען אין עפעס א סייקאטיק סטעיט, עפעס אזא זאך. יעדע מאל איז דא א יצר הרע, דאס איז עפעס ערגער.

יא, זעלבע זאך. ער האט נישט געוואוסט אז ער גייט יעצט ארויס פון די תחום. ער האט נישט באמערקט אז דארט איז די תחום, אדער עפעס אזוי. ער זאגט אויך "אין לו אלא ארבע אמות". מ'זאגט נישט אז ס'איז נאר א קנס ווען א מענטש ווייסט, נאר ס'איז א דין, און די דין איז אפילו ווען ס'איז געווען א שוגג. אבער די אינטערעסאנטע זאך הייבט זיך אן ער איז צוריקגעקומען.

חזר לדעת - אין לו אלא ארבע אמות

Speaker 1: יעצט, כל זה לדעת, אויב ער איז צוריקגעגאנגען צוריק צו די תחום, איז צוריק אריין אין די אלפים אמה, איז ווייטער אן עולי ארבע

סאו, יא. און יעצט גייען מיר לערנען וואס טוט זיך ווען א מענטש איז ארויסגעגאנגען אינדרויסן פון זיין אלפים אמה.

מי שיצא חוץ לתחום - הלכה יא

יצא אפילו אמה אחת - לא יכנס

Speaker 1: רייט, סאו לאמיך טרייען צו זאגן עפעס. סאו, ביז יעצט האבן מיר געלערנט אז אפילו ווען א מענטש איז אינדרויסן פון די תחום, הייסט עס נאך כאילו ער איז שוין אין די תחום. אבער? יעצט גייען מיר לערנען אז דאס העלפט נאר אויף אזא אופן: ווען ס'איז דא א שטאט, און דו גייסט אינדרויסן פון די שטאט, ביז דו האסט דעת צו קומען צו די שטאט. אבער ביסטו ארויס פון דיין גאנצע תחום, דעמאלטס איז נישטא קיין שום "גרעיס פירייד", דו האסט נישט קיין שום פלאץ ארום די תחום וואס הייסט נאך בתוך התחום סאמאהו.

"מי שיצא חוץ לתחום אפילו אמה אחת לא יכנס". דו טארסט נישט אריינגיין צוריק. לאמיר טראכטן, ער איז איין אמה אוועק פון די נייע שטאט... אה, ניין, ער איז ארויסגעגאנגען. ער איז געווען אין זיין תחום, און ער איז ארויסגעגאנגען. ער וואלט נאך געווען אין זיין תחום, ווייל ער קען זיך האלטן אין די תחום פון די אלפים אמה, אבער ער איז שוין ארויסגעגאנגען אן אמה ארויס פון די תחום, ער האט שוין מער נישט קיין פלאץ, ער איז "אויט אף ספעיס". ער טאר נישט אריינגיין צוריק אין זיין תחום שבת. פארוואס?

ד' אמות גייען נאר לחוץ, נישט צוריק

Speaker 1: "שהרי ארבע אמות שיש לו לאדם תחילתן ממקום שעומד בו". ווי רעכנט מען אז א מענטש האט ארבע אמות של אדם? דאס הייסט, לאמיר זאגן וואס ער מיינט צו פרעגן. אזוי ווי שפעטער גייען מיר זען, איך מיינן די נעקסטע פאר הלכות, איז געברענגט אויף דעם אז אויב איינער האט נישט קיין תחום, איז איינער מהלך אלא ד' אמות. אזוי שטייט די לשון אלעמאל, ער מעג גיין ד' אמות. פרעגט דער מענטש, איך בין ארויסגעגאנגען נאר איין אמה, איך מעג דאך גיין פיר אמות, איך וויל גיין פיר אמות צוריק אין די תחום. זאגט דער רמב"ם, ניין, די פיר אמות גייט נאר איין וועג.

"לפיכך, כיוון שיצא חוץ לתחום אמה אחת, תחילת מקום שעומד בו" דער בער מיינט אז ער קען גיין ווייטער, אבער ער קען נישט צוריק צו וועג. די ד' אמות גייט נישט צוריק צו וועג.

ד' אמות לפניו, נישט ארום דעם מענטש

Speaker 1: ד' אמות, אפילו, זייער אינטערעסאנט, אפילו ד' אמות פון רשות הרבים האבן מיר געלערנט פון די רמב"ם, זיי האבן זיך מתפלפל געווען דעמאלטס, איך געדענק נישט וואס זיי האבן געמיינט דארט, אבער דארט האבן מיר געלערנט, אפילו ביי ד' אמות של רבים האט דער רמב"ם אויך געזאגט אז ס'איז לפניו, ער האט טאקע א באקס לפניו, אבער נישט behind, נישט ארום דעם מענטש. ד' אמות לאדם, נישט אז ס'איז דא ד' אמות ארום דעם מענטש, נאר ס'איז דא א square ד' אמות אין פראנט פון דעם מענטש. אזוי געדענק איך איז געשטאנען בפשטות אין הלכות ד' אמות של רבים.

"לפיכך, מי שיוצא חוץ לתחום אמה או יותר, יושב במקומו, ואינו מהלך אלא בתוך ארבע אמות מעמדת רגליו ולחוץ". זיי קענען נאר גיין within די ד' אמות פון וואו זיין פוס שטייט יעצט.

קשיא: אויב ער דרייט זיך אויס?

Speaker 2: זייער אינטערעסאנט, אויב ער דרייט זיך אויס, דעמאלטס מעג ער?

Speaker 1: איך האב נישט, איך פארשטיי נישט די הלכה. וואס העלפט אז דער מענטש געבט זיך א דריי אויס? דעמאלטס ווייטער זענען די ד' אמות... די אמות וואס ער האט שוין געוואקט. וואס העלפט נישט? ער מעג דאס טון לכאורה, אבער ער מעג נישט אריינגיין צוריק אין די שטאט, דאס איז די חידוש.

הלכה י"ד – המפרש בספינה

יעצט לערנט ער עפעס א הלכה פון א שיף.

"המפרש בספינה, אף על פי שהספינה יוצאה חוץ לתחום שבת, מהלך את כולה. ואין רואין אותו כאילו הוא מהלך חוץ לתחום, אלא כאילו הוא עומד במקום אחד."

רייט. וואס איז די פוינט פון די הלכה? מ'מעג פארן אין א שיף, דאס איז די נקודה. און מ'קוקט נישט אן ווי ער גייט ארום מער ווי תחום שבת, נאר מ'קוקט אן ווי ער איז נאר א גאנצע צייט אין די שיף. יא. ווייל זיין רשות פארט מיט מיט אים, וואטעווער, זיין שיף. סאו דארף מען וויסן אז א קאר וואלט אויך געווען די זעלבע זאך. קען זיין. מ'וועט נישט פארן אין א קאר שבת, ס'איז אן אנדערע פראבלעם, אבער... אפשר האט ער א תחום פון ארויס פון די תחום שבת. קען זיין. די פשט איז ער איז ארויס? ער איז יא ארויס, אבער ער האט די גאנצע רשות. ער איז ארויס, אבער ער האט זיין גאנצע רשות. אויף די שיף מעג ער גיין. ער איז ארויסגעגאנגען פון די שיף. ער איז ארויסגעגאנגען פון די שיף. דאס הייסט, ארויסגעגאנגען פון די שיף האט צו טון מיט די שאלה פון די שיף, תחומים למעלה מעשרה, אנדערע זאכן. דאס הייסט, איך טראכט אז אפשר קומט אריין די הלכה אז אזויווי ער איז אנגעקומען שלא לדעת אין א נייע רשות היחיד.

דיסקוסיע: וואס האט דאס צו טון מיט דעם?

וואס האט דאס צו טון מיט דעם? ער איז דאך שוין געווען צו מער פון דעם, ער איז שוין געווען אין דעם פון ערב שבת לכאורה.

יצא חוץ לתחום שלא לדעת והוקף מחיצה בשבת

מי שיצא חוץ לתחום שלא לדעת, ער איז ארויסגעגאנגען חוץ לתחום אבער שלא לדעת, אזויווי מיר האבן געלערנט פריער, **והוקף מחיצה בשבת,** די פלאץ וואו ער איז יעצט אנגעקומען איז געווארן ארוםגענומען מיט א מחיצה בשבת, **יש לו להלך כולה,** ער קען גיין ארוםגענומען די גאנצע מחיצה. אבער דאס איז בעיסיקלי די זעלבע ווי די הלכה וואס מיר האבן געלערנט פריער, אז אויב מ'לייגט אריין שלא לדעת אין א מחיצה מעג ער גיין. אבער דא שטייט אז יעצט איז אזויווי ווען ער איז אנגעקומען אין א שטאט, אין א תחום פון אינדרויסן, רייט? ווייל אויב ס'איז יציאה אלפים, דעמאלטס איז ער סטאק, רייט? יא, שטימט וואס איך זאג? אדער ס'איז א נייע איסור? יא.

דאס איז די מסביר אז ס'איז די זעלבע איידיע לכאורה. דאס איז כאילו די דין וואס מ'קומט שלא לדעת, אזויווי ווען דו ביסט אינדרויסן פון א שטאט און דו קומסט אריין אינעווייניג, וואס אויב ס'איז מובלע בתוך התחום העלפט עס, אויב דיין תחום ענדיגט זיך אינמיטן שטאט ביסטו סטאק נאר אלפים אמה. שטימט וואס איך זאג?

חידוש: די מחיצה ווערט אן עקסטענשאן פון תחום שבת

ואם היה תחום שיוצא, אה, די זעלבע זאך, מובלע, פונקט די זעלבע הלכה. מובלע בתוך המחיצה שנעשית שלא לדעתו, רייט, ער איז ארויסגעגאנגען פון זיין תחום, בשבת, ער איז מובלע אין די מחיצה, **הואיל ונתערב תחומן,** דאס איז די פשט אז ווען ער ענדיגט די תחום שבת איז ער שוין אין די מחיצה, **הואיל ויש לו להלך כל המחיצה, הרי זה כנס לתחומו.**

אה, דאס איז פשט. נישט אז ער האט א נייע מחיצה, שיעור קומתו הרי הוא כיוצא, קען ער גיין אזויפיל ווי ער וואלט געקענט ארויסגיין פון זיין תחום שבת. ס'איז אינטערעסאנט, די גאנצע מחיצה ווערט אן עקסטענשאן פון זיין תחום שבת. רייט, ס'איז אן עקסטענשאן, ס'איז כאילו לא יצא. דאס הייסט, לאמיר זאגן, א מענטש איז ארויסגעגאנגען, א גוי האט אים ארויסגעשלעפט צוויי טויזנט, ווייט ארויס פון זיין שטאט, דריי טויזנט אמה, און אין דעם זעלבן שבת איז געקומען א צווייטער גוי און געבויט א מחיצה, ווי גרויס, א טויזנט, צוויי טויזנט אמה וואס גייט אריין אין זיין תחום שבת, מעג ער וואקן די גאנצע מחיצה וואס זיי האבן געמאכט. יעצט, אז ער האט געענדיגט די מחיצה, ער איז נאך אלץ אין די מחיצה, לאמיר זאגן, אבער ער טרעפט זיך שוין אין זיין תחום שבת, איז דאס כאילו חזר שלא מדעת, ווערט עס פונקט

אמות, און עס קומט עס נישט צוריק מיטן צוריק אריינגיין, ער האט עס שוין פארלוירן.

אבער איך זע יא,

הלכה י"ב (המשך) – יצא חוץ לתחום שלא לדעת וחזר

און דער דין איז אפילו ווען ס'איז געווען א שוגג.

אבער די אינטערעסאנטע זאך הייבט זיך אן ווען ער איז צוריקגעקומען. אויב ער איז צוריקגעגאנגען צוריק צו די תחום, ער איז צוריק אריין אין די אלפים אמה, איז ער ווייטער עולה על ארבע אמות. ער באקומט עס נישט צוריק מיטן צוריק אריינגיין, ווייל דאס איז שוין פארלוירן.

אבער איך זע דא, אויב האט מען די מענטשן, די גוים אדער די רוח רעה, ס'איז די זעלבע זאך, אדער די שוגג, עניוועי, די זעלבע, **"כמו שיצא כן חזר,"** דעמאלטס איז **כאילו לא יצא.** דעמאלטס די גאנצע זאך ווערט... ס'איז בכלל נישט געשען, ס'איז געווען אויף א מיסטעיק, ער איז ארויס, און מ'רעכנט ווי ער איז נאך אין די תחום שבת.

חידוש: דער שליסל איז ווען מ'דערמאנט זיך

און מ'האט נאך א ראייה פון רשות היחיד. אויב די וואס האבן אים ארויסגעטראגן האבן אים אריינגעלייגט אין רשות היחיד, **"גוים שהניחו גוים בדיר וספרה מוקפת חומה, יש להם הלכות קילוח, יש לו את כל העיר לילך."**

וכן, **"אם יצא לאחד מהן בשוגג ונזכר בהיותו בתוכו,"** ער איז אריינגעגאנגען אין די תחום שבת, אין די עיר, בשוגג, און ער האט זיך דערמאנט ווען ער איז אינעווייניג, **"מהלך את כולה,"** האט ער די גאנצע פלאץ.

סאו אין אנדערע ווערטער, ארויסגיין... ער איז אינדרויסן, האט ער נאר ארבע אמות, ער קען נישט צוריק אריינגיין. אבער אויב ער טרעפט זיך אינעווייניג, נאך וואס ער איז שוין נאך ארויסגעגאנגען, דעמאלטס מעג ער יא. סאו בייסיקלי איז עס אזוי ווי איך זע דא, די זעלבע זאך. ס'איז די זעלבע קאנצעפט בייסיקלי.

ווען א מענטש גייט ארויס חוץ לדעת, שלילת הדעת, אין עני פון די וועגן, העלפט נישט. אויב ער האט זיך... דאס הייסט, ער האט זיך ערגעץ דערמאנט זיך, אויב ער דערמאנט זיך אין די דעת אינדרויסן פון די תחום, איז ער סטאק דארט. סטאק דארט הייסט אדער ד' אמות, אדער אויב ס'איז א רשות היחיד קען ער גיין די גאנצע רשות היחיד, רייט?

ווען ס'איז דא א וועג וואס ער קומט צוריק צו זיין אריינגעלע תחום, נאר ער האט זיך דעמאלט נישט דערמאנט, נאר דעמאלט באקומט ער צוריק זיין דעת, אדער די גוי, וואטעווער, נאר נאכדעם וואס ער איז אינגאנצן צוריק אין זיין אריינגעלע תחום, דעמאלטס באקומט ער זיין גאנצע אריינגעלע תחום. אנדערש איז ער סטאק ווי ער האט זיך דערמאנט. בעיסיקלי, די דערמאנען זיך, דאס מאכט די צרה. דו זאלסט זיך נישט דערמאנען. אבער וואטעווער, פארשטייסטו וואס איך מייך? יא?

עניוועי, ס'איז דא. יעצט קען מען זען ווייטער. דאס הייסט, אויב ער האט יא געוואוסט אז ער גייט ארויס, קומט אויס אז ס'העלפט נישט איינזייטיג שלא לדעת. ס'מוז זיין א גאנצע שלא לדעת כדי ס'זאל ווערן צוריק. יא? י"ג.

הלכה י"ג – יצא לדעת וחזר שלא לדעת

"יצא חוץ לתחום לדעת, אף על פי שחזר שלא לדעת, כגון שהתזירוהו גוים או ליסטים, אינו אלא ארבע אמות. ולא עוד, אלא אפילו יצא חוץ לתחום בדעתו, אף על פי שיצא לצורך רשות היחיד, כגון דיר וסרה, אינו אלא ארבע אמות."

דאס הייסט, דאס וואס מ'האט פריער געזאגט, ס'מאכט סענס. ניין, ס'שטימט אלעס מיט וואס איך פארשטיי פריער. ווייל זיי האבן פריער געזאגט אז דאס וואס מ'באקומט נאר ווען מ'איז אנגעקומען דארט שלא לדעת. דו ביסט ארויסגעגאנגען שלא לדעת אריין אין א נייע רשות, העלפט דיר נישט. ס'העלפט נאר אויב דו וואלט אנגעקומען שלא לדעת. פארשטייסט?

מעגן ארויסגיין בשבת. וכן היוצא בעד מי שבא מידן להציל לדבר מצוה. אה, איך ווייס נישט נאך די גמרא, וואס נאך קען זיין? באלד וועט מען זען אין די נעקסטע הלכה להצלת נפשות, אבער וואס אנדערש איז דא? איך ווייס נישט. עפעס מצוות וואס מ'מעג ארויסגיין חוץ לתחום חוץ פון דעם? אה, ס'גייט ארויסצוטראגן די שער לעזאזל. אזוי ווי איך האב געזאגט, אקעי. "יש לו הפעם אבל כל הריח בכל מקום שגיגע לו". די פלאץ וואו ער קומט אן, אנדערש ווי סתם איינער וואס קומט אן האט ער נאר זיין ד' אמות, ווייל ער איז ארויסגעגאנגען פון די טרעין. אבער דו, ווייל דו ביסט ארויסגעגאנגען פון די טרעין,

הלכה ט"ז (המשך): יוצא ברשות בית דין — אלפים אמה לכל רוח

Speaker 1: איך וועל נישט נאכקוקן די גמרא, וואס נאך קען זיין? איך וואלט געמיינט צו זען אין די נעקסטע הלכה, להצלת נפשות, אבער וואס אנדערש איז דא? איך ווייס נישט. עפעס מצוות וואס מ'מעג ארויסגיין חוץ לתחום חוץ פון דעם? מ'וועט דארפן זען דארט, אקעי.

יעצט, "יש לו אלפים אמה לכל רוח באותו מקום שהגיע לו". די פלאץ וואו ער קומט אן. אן דעם איז געווען, אויב ווען א מענטש קומט אן האט ער נאר זיין ד' אמות, אויב ער איז נאר געגאנגען פון די תחום. אבער דא, ווייל ער איז ארויס ברשות בית דין, געבט מען אים די אלפים אמה לכל רוח אין די פלאץ וואו ער קומט אן.

און דערפאר איז ער מגיע למדינה, ער האט געענדיגט גיין, אפילו באופן כללי וואלט ער נישט געטארט, ווייל די מדינה איז געווען אינדרויסן פון זיין תחום שבת. דאס הייסט, ער וואלט געווען נאר ביז די צוויי טויזנט אמה, אדער אלפים אמה, רייט, א ד' אמות, רייט, אריינצוגיין אין די עיר. אבער ווייל ער איז ארויסגעגאנגען ברשות בית דין, זאגט מען יא, אז נאכדעם וואס ער איז אנגעקומען אין די מדינה, איז ער אזוי ווי איינער פון די אנשי המדינה, "יש לו אלפים אמה לכל רוח חוץ למדינה", ער באקומט די גאנצע מדינה, פלאס די אלפים אמה. אה, גוט.

הלכה: "ואם אמרו לו בדרך כבר נעשה המצוה" — ער באקומט נאך אלעמאל אלפים אמה

נאך א חידוש אין די הלכה, "ביוצא ברשות". דאס הייסט, יוצא ברשות איז נישט נאר ווען ער האט געטון די מצוה, אפילו ווען מ'האט אים נישט געדארפט מער. יא? "ואם אמרו לו בדרך", מ'האט אים געזאגט... נאך אויפ'ן וועג, דאס הייסט ער איז נישט ערשט אנגעקומען. ווען ער איז שוין אנגעקומען צום שטאט, קען מען פארשטיין. מ'האט אים געזאגט בדרך "כבר נעשה המצוה שאתה הולך עליה", מ'האט שוין מקדש געווען די חודש למשל. יא, אדער מ'האט שוין געראטעוועט יענעם. "יש לו אלפים אמה לכל רוח".

חידוש: דער דין איז ווייל ער איז ארויסגעגאנגען בהיתר, נישט ווייל ער איז א שליח מצוה

פארוואס קומט אים דאס? ס'איז נישט א דין ווייל ער איז א שליח מצוה, נאר די דין איז ווייל ער איז ארויסגעגאנגען בהיתר. דאס הייסט, די שליח מצוה, דו קענסט זאגן אזוי ווי א מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, איך ווייס נישט. ער איז ארויסגעגאנגען מיט א גוטע כוונה. רייט, מ'זאגט נישט אז די יוצא איז לייסט, און יוצא באונס איז נישט טאקע. ניין.

הלכה: "ואם חזר למקומו כאילו לא יצא"

"ואם חזר למקומו, כאילו לא יצא". אויב ער וויל צוריק אריינגיין צו די פלאץ פון וואו ער איז ארויסגעווארפן, וואס רעדט זיך? די זעלבע מענטש. רייט, אבער וואו איז ער? ער איז אנגעקומען ערגעץ ווייניגער ווי פיר טויזנט אמה אוועק פון זיין שטאט, לאמיר זאגן, רייט? סאו מען געט אים אלפים אמה לכל רוח. ער איז נישט אנגעקומען צו קיין שטאט, רייט? ווייל אויב ער איז אנגעקומען צו א שטאט איז לכאורה פשוט. ער זאגט אז אפילו ער איז נישט אנגעקומען צו א שטאט, באקומט ער די אלפים אמה, נישט נאר ד' אמות. יעצט קען ער גיין אלפים אמה, נישט נאר דעם, נאר טאמער יענע

ווי ער וואלט צוריקבאקומען, כאילו חזר שלא מדעת, באקומט ער צוריק זיין אלטן תחום, כאילו לא יצא.

הלכה ט"ו — נצרך לנקביו

שוין, יעצט גייען מיר לערנען, דער איד וואס ער טאר נעבעך נישט גיין נאר ד' אמות, אזויווי איינער וואס איז ארויסגעגאנגען חוץ לתחום, וואס עקזעקטלי דאס מיינט. זאגט ער, "כל מי שאין לו אלא ד' אמות בתוך ארבע אמות", דער מענטש וואס מ'האט געזאגט אויף אים אז ער האט נאר זיין ד' אמות, "אם נצרך לנקביו", וואס געשעט אז ער דארף ארויסגיין? זענען זיי אים מתיר אז ער דארף נישט שטיין אין זיינע ד' אמות, א רייע. דאס איז א קולא פון חכמים, ווייל די גאנצע זאך איז דאך מדרבנן, "הרי זה יוצא", ער קען ארויסגיין, "מרחיק", ער זאגט נישט ביז וויפיל, ער איז מרחיק אביסל, אזוויפיל ס'פעלט אויס, אז ער זאל בלייבן אין זיין פלאץ, "ונפנה וחוזר למקומו".

קען זיין ער איז מרחיק ביז ער טרעפט א פלאץ וואס איז מער צניעות'דיג, ווייל ווי דו ביסט דא איז אפשר נישט אזא צניעות'דיגע זאך. אבער ער דארף תיכף צוריקגיין, ער גייט צוריק אריין אין זיין ד' אמות, און ער וועט נישט קונה זיין דעם פלאץ. אבער, רייט, ער קונה נישט קיין נייע פלאץ. אבער, ס'איז דא, "ואם נכנס למקצת תחום שהיה לו עד שלא יצא להרחיק לנקביו", מ'רעדט אין א פאל ווי ד' אמות אוועק פון אים איז דא א נייע שטאט, אבער ער טאר נישט אהינגיין ווייל ער האט נאר איין אמה, לאמיר זאגן. אבער ער גייט יא, ווייל מ'האט אים מתיר געווען צו גיין ארויסגיין לנקביו, און ער איז אריינגעגאנגען היתר אין די נייע תחום, אזוי אז ווען ער קומט צוריק מעג ער שוין אריינגיין. כיצא בו רעכנט מען עס כאילו ער איז בכלל נישט ארויסגעגאנגען פון די תחום.

דיסקוסיע: צדקה וואס גייט ארוםפארן

ס'איז דא א צדקה וואס גייט ארוםפארן מאכן בוסקוסעס נעבן די ענד פון די תחום. ניין, ס'איז דא זאכן וואס מען מאכט סענס, ס'איז נישט סתם. אה, מ'קען זאגן לאמיר זאגן, איך ווייס נישט וואס ער מיינט פון דעם, מ'זאגט אים נישט אז דו דארפט דאקע דאס ווערט געמאכט. עניוועי, איך ווייס נישט די נאמען. אבער די רמב"ם זאגט אזוי, רייט?

תנאי: נאר ווען ער איז שלא יצא בדעת

דאס איז נאר ווען ער איז שלא יצא בדעת, רייט? והוא שלא יצא מתחלה בדעת. דאס העלפט נאר, זייער גוט. אבל היוצא לדעת, העלפט נישט. אפילו ער איז שוין נעכטן געווען אין די אלע ד' אמות, ס'העלפט נישט אז... פארשטייט לדעת מיינט דא ווען ער איז געגאנגען זוכן די פלאץ וואו צו גיין טון נקבה? ניין, ניין. מ'רעדט פון די אריינגעלע ארויסגיין. די גאנצע היתר אז ער מעג צוריקגיין ווען ער איז נתרחק אל הנקבה איז נאר פאר דער וואס איז ארויסגעגאנגען בטעות אדער בערעורע אדער בגוים. אבער איינער וואס איז ארויס לדעת, אפילו מ'לאזט אים, מ'געט אים אביסל פלאץ וואו ער קען ארויסגיין, ער איז אבער נישט אריינגעגאנגען אין די לא יצא, באקומט ער נישט צוריק די גאנצע תחום. רייט, אזוי איז לכאורה די הלכה.

הלכה ט"ז — יוצא ברשות בית דין

יעצט גייען מיר לערנען נאך אן אופן פון איינער וואס ער באקומט יא א גאנצע תחום הגם ער איז ארויסגעגאנגען, דאס הייסט אז ער איז ארויסגעגאנגען ברשות בית דין אדער אין אן אופן. יא, די גאנצע זאך איז מדרבנן, איז דא חכמים שפילן זיך לויט ווי זיי פארשטייען אז ס'איז ריכטיג.

דיסקוסיע: וואס איז דאורייתא?

פשט איז לכאורה אז וואס איז דאורייתא די שיעור איז נישט קיין שאלה. למשל א מענטש האט ארויסגעוואקט אינדרויסן פון די שני אלפים מיל און ער דארף דארטן דאס קוץ, איז נישט קיין שאלה אז ער איז חייב. אזוי וואלט איך געטראכט. ווייל די אלע זאכן שטייט כוואל דבריהם, דאס איז ווייטער אזוי כוואל דבריהם, שאין להם על מה שיסמכו וכדומה.

יא, כל מי שיצא ברשות בית דין, ער איז ארויסגעגאנגען ברשות בית דין. כגון? כגון עדים שבאו להעיד על ראית הלבנה, וואס די דין איז אז זיי

תחום איז מער חמור? פונקט פארקערט, תחום איז דרבנן, ס'דארף זיין מער קל.

1 Speaker: אפילו לדבריהם, על כל פנים עמדו דבריהם. איך בין נאט שור. ער ברענגט אז ס'איז אויף פיקוח נפש, ס'איז דאך פשוט. בכלל, אויב ס'איז אויף פיקוח נפש, דארף מען נאכאמאל זאגן אז פיקוח נפש זאל אויך... הוצאה. ס'רעדט זיך נישט פון דעם. איך אנדערסטענד נישט פארוואס איך זע נישט קיינער פרעגט די קשיא. ס'מוז זיין אז מ'רעדט וועגן די פראבלעם, רייט? אדער מיינסטו אז איך בין משוגע?

די גמרא'ס מעשה מיט גוים

אה, ער ברענגט אז ס'איז געווען א מעשה אין די גמרא אז די גוים האבן שוין געוואוסט די טריק. זיי האבן געוואוסט אז די אידן לאזן זייערע כלי זיין דארט אויב זיי טארן נישט, האבן זיי נאכגעלאפן נאכדעם און געכאפט. אבער דאס איז די פשט.

מעגליכע תירוץ: ביי מלחמה איז עס אלעמאל מותר

ניין, ס'קען זיין אז די רמב"ם איז אים איז אלעמאל, ווייל ער טראכט אריין, מ'גייט צו א מלחמה, און אויפ'ן וועג צוריק קען מען גיין אן געווער. ס'איז סיפורים, איך ווייס נישט, מ'האט געהארגעט יעדע לעצטע שונא, איך ווייס נישט צו ס'איז געווען אזוי, ס'מיינט אז מ'האט מצליח געווען. לאמיר זאגן פאר היינט.

סיום

עניוועיס, דאס איז פרק כ"ז, די עיקר הלכות פון תחומין.

אלפים אמה ענדיגט זיך בתוך אלפים אמה פון זיינע גענעראלן, קען ער ווייטער צוריקגיין כאילו יצא.

דיסקוסיע: סתירה צווישן פרק כ"ז און פרק ג' בנוגע חזרה מיט כלי זיין

2 Speaker: זיי זענען אבער ווייטער. כל היוצא למלחמת הרשות חוזרים למקומם, אז זיי האבן לכאורה געלערנט אז זיי מעגן אלעמאל. ניין? די אלטע שבת המכשילין? נו, סאו חיות איז ערגער?

1 Speaker: ווו איז געשטאנען די פריערדיגע הלכה, געדענקסט? ווען זיי האבן געלערנט ביי הצלת נפשות. האסטו געבייסט שוין? **All the way in the beginning?** דו געדענקסט אז ס'איז דא אזא הלכה אז זיי מעגן אפילו צוריקגיין? סאו וויאזוי ארבעט דאס?

2 Speaker: האלו היודעות, ס'איז דאך... אני פארשטיי נישט, איך פרעג וועלכע הצלת נפשות. דא וואלט געווען א קל וחומר.

1 Speaker: מותר לחזור, פרק ג', זייער גוט. סאו דא שטייט אן אנדערע טעם. סאו דא שטייט אן אנדערע טעם. דא משמע אז ס'איז נאר אויב מ'האט מורא פון בלייבן דארט. סאו ס'איז א סתירה.

2 Speaker: דארט האט מען גערעדט מיט די תחום שבת, דארט האט מען גערעדט וועגן הוצאה. אקעי, און איז ערגער? אויף תחום שבת איז נישטא די זעלבע סברא? אויף תחום שבת איז נישטא די זעלבע סברא, די מחשיב לן לעתיד לבוא? פארוואס נישט? אויב ס'איז דא די מחשיב לן לעתיד לבוא, דעמאלטס מעג מען אפשר, אבער דעמאלטס איז נישטא די טעם. איך פארשטיי נישט די שאלה, עפעס בין איך מיסינג. מ'דארף וויסן צו... אויף